

RIKSSTYRELSENS SVAR TILL MOTIONER

Riksmötet 2022

Slutgiltig version, utskickad 16 juni

Innehåll

Inledning	4
Motioner om verksamhetens inriktning	5
Motioner om särskilda målgrupper.....	5
Motion 5: Barn med funktionsnedsättning ska vara en fokusgrupp	5
Motion 24: Funktionsnedsatta barn.....	6
Motion 23: HBTQI-barn	9
Motioner om rättsfrågor	11
Motion 7: Förslag för att stärka barnrätten i rättsprocesser.....	11
17: "Barnets bästa" är inte en juridisk frågeställning!	14
Motioner om att skapa en starkare organisation	17
Motion 2: Medlemsavgiftens fördelning och månadsgivarnas bidrag	18
Motion 3: Hur vi kan skapa långsiktighet i direktstödsverksamheterna	22
Motion 16: Ett Rädda Barnen – för en starkare medlemsrörelse.....	23
Motion 18: Fortsatt utredning för vägval som faktiskt stärker medlemmar, lokalföreningar och därmed folkrörelse	26
Motion 14: Fördjupad utredning	29
Motion 15: Antal distrikt	31
Motion 20: Mellannivåns organisering	31
Motioner om välfärdsverksamhet / Rädda Barnen Välfärd	33
Motion 8: Styrning av Rädda Barnen Välfärd.....	36
Motion 19: Ska Rädda Barnen fortsätta vara en rättighetsorganisation?	37
Motion 21: Aktiebolaget Rädda Barnen Välfärd kan hämma Rädda Barnens påverkansarbete och ambitionen att göra Rädda Barnen till Sveriges bästa barnrättsorganisation	39
Motioner om kommunikation	43
Motion 1: Aktiv roll i samhällsdebatten.....	44
Motion 4: Profilprodukter	46
Motion 11: Erbjud månadsgivare att också bli medlemmar	47
Motion 13: Välkomstpaket till nya styrelsemedlemmar.....	48

Motioner om medlemstidning.....	49
Motion 6: Medlemstidning.....	49
Motion 9: Ta tillbaka medlemstidningen "Barn".....	51
Motion 22: Angående att åter utge en papperstidning.....	52
Motioner om administration	55
Motion 10: Ge medlemsrörelsen bättre möjlighet att stötta varandra med administration.....	55
Motion 12: Ge alla styrelsemedlemmar tillgång till samma information samtidigt	56

Kort information om ordningen inför Riksmötet

Både motioner och propositioner kommer att presenteras på ett sätt här i handlingarna och på ett annat sätt i VoteIT. Eftersom styrelsens proposition kom ut innan stadgeförslaget och innan motionsstoppet finns det många att-satser som relaterar till varandra.

Vi vill inte upprepa en situation där vi under en punkt tar ett beslut som påverkar beslut under nästa. Exempelvis har att-satser från styrelsens proposition som behandlas i stadgeförslaget inte skrivits in som yrkanden i VoteIT.

Att-satser från motioner som direkt påverkar propositioner har lyfts från sin motion och lagts in under det förslag de vill förändra. Detta kommer bli tydligt när ni kommer in i systemet och det kommer också förklaras på plats.

Inledning

I september är det dags för riksmöte och förhoppningen är att vi denna gång ska kunna träffas fysiskt.

De uppdrag som Riksmötet gav oss som rörelse för två år sedan var både många och utmanande. Detta utskick är också en redovisning av hur vi tillsammans har hanterat dem. Det är imponerande att ta del av allt arbete som vår rörelse varit inblandad i och även om vi har olika uppfattningar i några frågor så framgår det med tydlighet: Vi är i en rörelse som engagerar, och vi enas i att vilja göra det bättre för barn. Detta är vår grundläggande styrka.

Sedan motionerna till riksmötet kom in i april har vi i riksstyrelsen arbetat med att fundera och besvara dem. Vid dialogveckor och distriktsordförandekonferensen har vi lyssnat in för att finna lösningar och kompromisser. I detta utskick är motionerna och svaren fördelade utefter olika teman. Det är en indelning vi också föreslår ska finnas på påverkanstorgen vid Riksmötet i september.

I detta dokument inleds varje tema med en övergripande skrivning om hur vi i riksstyrelsen uppfattar det aktuella området. Därefter presenteras motionssvaren antingen var för sig eller tillsammans, beroende på om de hanterar samma eller olika frågor. Efter varje motion, som är i gråa rutor med tillhörande attsatser, följer riksstyrelsens svar där vi har försökt att identifiera vad vi delar i motionen, vad vi inte delar, om vi önskar uppmärksamma riksmötet på något särskilt, hur vi vill att Rädda Barnen ska agera och slutligen vad vi yrkar på. Vi hoppas att detta sätt att hantera motionerna ska ge en tydlig bild av hur vi i riksstyrelsen ser på de inskickade motionerna.

I september hoppas jag på öppna, inlyssnande och kreativa diskussioner på våra påverkanstorg som gör att vi kan bli en ännu bättre rörelse för och tillsammans med barn.

Jens Orback
Ordförande, Rädda Barnen

Motioner om verksamhetens inriktning

Motioner om särskilda målgrupper

Det är viktigt att vi alltid strävar efter att göra så skillnad som möjligt för de barn som behöver det mest. Dessa tre motioner lyfter fram grupper av barn som lever med större risk för utsatthet, marginalisering och diskriminering.

Vår verksamhetsinriktning och vårt globala fokus fastslår att vi ska arbeta med, för och av de barn som lever i störst utsatthet. I Sverige har vi identifierat grupperna barn utsatta för våld, barn som lever i migration och barn i socioekonomisk utsatthet som fokusmålgrupper för vårt arbete. Riksstyrelsen har lagt fram propositionen om att arbeta med ett nytt barnrättspolitiskt program. Om det förslaget godkänns kommer vi tillsammans i hela Rädda Barnen att göra en översyn av hela förbundets prioriteringar på barnrättsområdet. Med anledning av den stundande översynen vill riksstyrelsen inte på förhand att Riksmötet beslutar om nya fokusgrupper.

Om riksstyrelsens att-satser blir godkända kommer det innebära ett utökat arbete med analys av vår interna kompetens och arbete inom Rädda Barnen, vilka andra organisationer som arbetar med frågan och hur vi kan bidra samt genomföra förbättringar för målgrupperna och att barn generellt blir delaktiga i behovsinventering i det som rör Rädda Barnens fokusområden. Alla tre motioner om funktionsnedsättning och hbtqi är viktiga och visar att vi fortfarande har mycket att lära för att göra så stor skillnad som möjligt för de barn som lever i störst utsatthet. Riksstyrelsen ser fram emot att vi alla utvecklas och lär oss mer som Ett Rädda Barnen.

Motion 5: Barn med funktionsnedsättning ska vara en fokusgrupp

Motionär: Distriktsstyrelsen gm Linda Hansen Grundel, Värmland distrikt

Rädda Barnen har idag flera viktiga fokusområden som handlar om barns rättigheter. Pandemin har dock synliggjort en grupp barn i vårt samhälle som Rädda Barnen behöver uppmärksamma mer. Barn med funktionsnedsättning har på flera sätt hamnat i utanförskap då samhället mer eller mindre stängt ner. Skolor har haft distansundervisning eller förändrat hur man bedriver undervisning på plats och fritidsaktiviteter ställts in. Flera rapporter tyder på att den psykiska ohälsan ökat bland barn under denna tid och att barn med funktionsnedsättning blivit mer isolerade, då beviljade insatser enligt LSS inte har kunnat genomföras på grund av restriktioner eller personalbrist. Inom Rädda Barnens Sverigeprogram saknas det ett systematiskt arbete med det som i SCI heter Disability inclusion. Det är viktigt för alla barn att kunna vara delaktiga i sitt eget liv och ha en meningsfull fritid. En trygg barndom innebär också att barnet ska få med sig erfarenheter och kunskaper som behövs för att bli en trygg vuxen. För att dessa barn ska kunna vara delaktiga i samhället måste deras behov tillgodoses. För att nå dit måste denna, ofta underprioriterade, grupp hamna i fokus. Rädda Barnen, som en del av civilsamhället, kan synliggöra dessa barn, belysa detta utanförskap och påminna om att alla barn har samma mänskliga rättigheter.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

att barn med funktionsnedsättning ska vara en fokusgrupp i Rädda Barnens framtida arbete

att Sverigeprogrammet ska göra verklighet av budskapet att vi jobbar för de mest utsatta barnen genom att införa tillgänglighetsanalyser

att Rädda Barnen söker samarbeten med aktörer som jobbar med inriktningen funktionsnedsättning för att undersöka på vilket sätt de behöver en förstärkning av barnperspektivet och sitt arbete med opinion och påverkan, i syfte att förstärka påverkansarbetet gentemot kommuner och regioner.

Motion 24: Funktionsnedsatta barn

Motionär: Rädda Barnens Ungdomsförbund

Funktionsnedsatta barn är en grupp som många i det civila samhället, och samhället som stort, saknar kompetens och redskap till. Det inkluderar RBUF, såväl som Rädda Barnen. Idag sviker vi barn med funktionsnedsättning, samtidigt har vi möjlighet att ändra på det. RBUF vill tillsammans med Rädda Barnen se till att vi blir bättre och starkare genom att öka vår kompetens och arbete för att kunna tillgodose dessa barns behov.

Genom att bland annat kroka arm med organisationer som är experter inom området kan vi bli starkare i vårt eget arbete med barn. Allt från att säkerställa våra verksamheters tillgänglighet till att aktivt stå på dessa barns sida i vårt påverkansarbete. När vi pratar om barnkonventionens artikel 23 *barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv samt hjälp att aktivt delta i samhället* ska vi kunna stå rakryggade och stolta över att vi står på funktionsnedsatta barns sida.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

att Rädda Barnen tillsammans med RBUF ökar kompetensen om funktionsnedsatta barn

Riksstyrelsens svar

Riksstyrelsen delar motionärernas åsikt

- att barn med funktionsnedsättningar är en grupp barn som är i en särskilt utsatt situation och som behöver uppmärksammas inom alla områden.
- att Rädda Barnen borde ha mer kunskap om och uppmärksamma denna grupp barn i vår verksamhet bättre än idag.

Riksstyrelsen delar inte motionärernas åsikt

- att beslut om eller hur barn med funktionsnedsättning ska vara en särskild fokusgrupp ska fattas nu, då det skulle kunna skapa lösningar för arbetet med det barnrättspolitiska programmet.

Riksstyrelsen vill uppmärksamma riksmötet på

- att vi föreslår att byta ut "Sverigeprogrammet" till Rädda Barnen i den andra att-satsen i motion 2 (5) så att Riksmötet inte låser fast var i organisationen budskapet ska göras verkligt och var vi ska göra tillgänglighetsanalyser.

Riksstyrelsen vill

- stärka Rädda Barnens arbete med barn med funktionsnedsättningar
- att arbetet ska ske tillsammans med RBUF, det stora antal aktörer som redan arbetar för och med barn med funktionsnedsättningar, särskilt den barn- och ungdomsdrivna funktionsrörelsen.
- att i arbetet också ta in kompetens, kunskap och lärande från Rädda Barnens internationella verksamhet och globala organisation, samt bidra med Rädda Barnens kompetens in i den internationella verksamheten.
- att inriktningen även fortsatt bör vara på de barn som lever i störst utsatthet och inte att Rädda Barnen ska bredda arbetet till att omfatta alla barn som lever med funktionsnedsättning och alla aspekter av att leva med funktionsnedsättning.
- att förtydligad inriktning och förstärkt verksamhet för barn med funktionsnedsättning framförallt kommer ske inom ramen för arbetet med det nya barnrättspolitiska programmet.

Riksstyrelsen yrkar

bifall till

- att Rädda Barnen ska göra verklighet av budskapet att vi jobbar för de mest utsatta barnen genom att införa tillgänglighetsanalyser
- att Rädda Barnen söker samarbeten med aktörer som jobbar med inriktningen funktionsnedsättning för att undersöka på vilket sätt de behöver en förstärkning av barnperspektivet och sitt arbete med opinion och påverkan, i syfte att förstärka påverkansarbetet gentemot kommuner och regioner.
- att Rädda Barnen tillsammans med RBUF ökar kompetensen om funktionsnedsatta barn

avslag till

- att barn med funktionsnedsättning ska vara en fokusgrupp i Rädda Barnens framtida arbete

Motion 23: HBTQI-barn

Motionär: Rädda Barnens Ungdomsförbund

Rädda Barnen har funnits vid barnens sida i över hundra år, vi är dom som tar striden för barn när ingen annan gör det. Dock måste vi påminna oss om att barn inte är en homogen grupp, beroende på vilka barn vi möter behövs olika behov. I ett samhälle med maktstrukturer och förtryck är det vissa som far mer illa än andra. Det är viktigt att Rädda Barnen är medvetna om dessa maktstrukturer och förtryck för att kunna möta alla barns behov.

Vi som skriver den här motionen är hbtqi-barn och unga inom RBUF. Vi är queera och stolta, men vi är också rädda och sårbara. Vi som skriver denna motion behöver ständigt försvara oss och påminna varandra om att vi är lika mycket värda. Barnkonventionens artikel 2 slår fast att alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter, och att ingen får diskrimineras. Men verkligheten ser inte ut så för alla barn, särskilt inte för hbtqi-barn. Att vara hbtqi-person innebär att vara konstant utsatt. Vi lever i en tid där vi inte är fria, lever i rädsla och kan mördas på grund av vår queera identitet.

Rädda Barnen möter med stor sannolikhet hbtqi-barn i sina verksamheter. Men det finns för lite kompetens och aktivt arbete för att kunna bemöta dessa barns behov. För att Rädda Barnen ska vara relevanta för alla barn måste organisationen göra en förflyttning genom kunskapslyft och aktiva satsningar mot hbtqi-barn.

Vi är många som kämpar för en friare och mer öppen värld, men vi behöver mer allierade. I en tid då mänskliga rättigheter ställs på spel och ifrågasätts måste vi hålla varandras händer. Det är allas ansvar och plikt att stå upp mot förtryck som en själv inte utsätts för. Hbtqi-barn, speciellt transbarn, behöver Rädda Barnens stöd mer än någonsin.

Det börjar med oss själva. För att vi ska kunna vara goda allierade behöver vi kunskap och förståelse, för att sedan kunna agera tillsammans.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

att öka kompetensen om hbtqi-barn inom Rädda Barnen

att skapa specifika satsningar för hbtqi-barn

att transbarn blir ett huvudfokus inom begreppet hbtqi-barn

Riksstyrelsens svar

Riksstyrelsen delar motionärens åsikt

- att hbtqi-barn är en grupp barn som är i en särskilt utsatt situation och som behöver uppmärksammas inom alla områden.
- att Rädda Barnen borde ha mer kunskap om och uppmärksamma denna grupp barn i vår verksamhet bättre än idag

Riksstyrelsen delar inte motionärens åsikt

- att beslut om eller hur hbtqi-barn ska vara en särskild fokusgrupp ska fattas nu, då det skulle kunna föregripa viktiga diskussioner för arbetet med det föreslagna barnrättspolitiska programmet.

Riksstyrelsen vill uppmärksamma riksmötet på

- att Rädda Barnen under 2022 har lämnat in ett remissvar gällande förändringar för transbarn, i ett förslag från regeringen om utkast till lagrådsremiss, om vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen och ändring av det kön som framgår av folkbokföringen.

Länk: <https://www.regeringen.se/490812/radda-barnen.pdf>

Riksstyrelsen vill

- förbättra Rädda Barnens arbete med hbtqi-barn.
- att arbetet ska ske tillsammans med RBUF och det stora antal aktörer som redan arbetar för och med hbtqi-barn.
- att vi ska lära oss mer av den intersektionella kunskap som finns i den globala rörelsen.
- att inriktningen även fortsatt bör vara på de barn som lever i störst utsatthet och inte att Rädda Barnen ska bredda arbetet till att omfatta *alla* hbtqi-barn och *alla* aspekter av att vara hbtqi-barn.
- att förtydligad inriktning och förstärkt verksamhet för, med och av hbtqi-barn framförallt sker inom ramen för det föreslagna arbetet med ett barnrättspolitiskt program.

Riksstyrelsen yrkar

bifall till

- att öka kompetensen om hbtqi-barn inom Rädda Barnen
- att skapa specifika satsningar för hbtqi-barn

avslag för

- att transbarn blir ett huvudfokus inom begreppet hbtqi-barn

Motioner om rättsfrågor

Många medlemmar är starkt engagerade i frågor som rör den sociala barnvården och Rädda Barnen förespråkar och har länge drivit på för översyn utifrån ett helhetsperspektiv. Fokus för detta svar är de negativa aspekterna som inte fungerar bra. Det finns många fantastiska socialarbetare som åstadkommer en enorm skillnad för barn. Vi får inte glömma hur många som varje år blir hjälpta när vi tittar på det som brister.

I ett helhetsperspektiv är frågan om vad som är "barnets bästa" absolut *mer* än en strikt juridisk fråga. Samtidigt är det helt avgörande att barnets rättigheter är grundade i juridiken. Det självständiga och opartiska rättsväsendet har en fundamental uppgift i att säkerställa uppfyllande av barnets bästa genom möjligheten till rättslig prövning.

Det system vi har i Sverige, med domstolar som kan pröva myndigheters beslut som rör enskilda handlar om att garantera rättssäkerheten i de beslut som fattas. Domstolarna är oberoende från politiskt inflytande och påverkan och ska på ett opartiskt sätt granska de omständigheter som föreligger i enskilda ärenden. Detta är en grundläggande rättssäkerhetsgaranti som inte ska avskaffas. Bristerna i domstolsväsendet avseende barnets rättigheter löses inte genom att ta ifrån domstolar möjligheten att bedöma och pröva ärenden som rör barnets bästa.

Bristerna kan åtgärdas genom utbildning för såväl domare som nämndemän. Barnets rättigheter bör också vara tydligare på juristutbildningarna. I insatser för att stärka barnrätten i den praktiska tillämpningen av socialtjänstlagen kan det också ingå att se över såväl delegationsordningen för beslut som möjligheten till legitimation för socionomer som ska arbeta med barnskyddsfrågor, för att säkerställa att barnets rättigheter får praktiskt genomslag inom det sociala barnskyddsarbetet.

Motion 7: Förslag för att stärka barnrätten i rättsprocesser

*Motionär: Lokalföreningarna i Kungälv, Härryda-Mölndal-Partille och Göteborg
Göteborgs distriktsstyrelse*

I två år har barnkonventionen funnits som lagstiftning i Sverige. Rädda Barnens målsättning är att barnkonventionen ska bli en verklighet för alla barn i landet. Utifrån det ser vi att det även behöver göras förändringar i nu gällande lagstiftningar för att stärka barns rätt och säkra barnperspektiv.

Nu gällande LVU-lagstiftning (lag med särskilda bestämmelser om vård av unga) innebär att socialnämnden ansöker om att barnet/ungdomen ska beredas vård med stöd av lagen i en förvaltningsrättslig process. Det är beslut som endast kan fattas av politiker, vissa akuta beslut av nämndens ordförande eller annan utsedd ledamot och vissa beslut av utskott eller av samfällid nämnd.

Lagstiftningen är 40 år gammal. Den vilar på de tidigare vårdlagars tradition. Vår uppfattning är att lagstiftningen är föråldrad och vilar på en tradition där politiker utan särskild barnkunskap ska fatta avgörande beslut i barns liv. Rättssäkerheten tillgodoses i den domstolsprocess som följer på nämndens ansökan men vår uppfattning är att de beslut som idag fattas av politiker bör fattas av sakkunniga tjänstemän inom socialförvaltningarna.

I mål enligt LVU får den unge ett eget juridiskt ombud utsett. I andra mål t ex i tingsrätt som avser vårdnad och umgänge har barnet inte en egen företrädare vilket innebär en svagare rättsställning för barnets intressen.

I både förvaltnings och civilrättsliga mål som rör barn finns inga krav på särskild barnkunskap bland nämndemän. Utifrån att domstolarna avgör en mångfald av måltyper borde det finnas ett säkerställande av särskild barnkunskap i mål som avser barn och unga i mål som är av livsavgörande betydelse för barnen.

Rädda Barnen har kritiserat socialtjänsten och dess utredningar för bristande kunskap och kompetens. För att säkra särskild barnkompetens vid socialtjänstens handläggning bör också legitimation krävas för socionomer verksamma i den sociala barnvården.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

att LVU-lagstiftningen förändras så att dagens politiska beslutsfattande ersätts med en ordning där det är tjänstepersoner med barnkompetens som fattar beslut om vårdansökningar och övriga ärenden enligt LVU. Samtidigt bör även en utredning tillsättas där man ser över bestämmelserna i Socialtjänstlagen som avser beslut om placeringar av barn mm.

att barn som är föremål för hantering i domstol avseende vårdnad och umgänge alltid ska ha ett eget juridiskt ombud.

att domstolarna både i förvaltningsprocessuella och civilrättsprocessuella mål alltid ska ha nämndemän med särskild barnkunskap.

att det införs ett krav på legitimation för socionomer verksamma inom samhällets sociala barnvård.

Riksstyrelsens svar

Riksstyrelsen delar motionärens åsikt

- att det finns stora brister i den praktiska tillämpningen av socialtjänstlagen och LVU.
- att åtgärder behövs inom såväl lagstiftning som praktisk tillämpning.
- att barn alltid ska ha rätt till juridiskt ombud.
- att det finns behov av att stärka barnets rättigheter i rättsprocesser.

Riksstyrelsen delar inte motionärens åsikt

- att vi ska förändra från politiska beslut till tjänstemannabeslut inom LVU
- att vi ska ställa särskilda krav på nämndemän i specifika domstolsfall.
- att vi ska ställa legitimationskrav på socionomer inom samhällets sociala barnvård.

Riksstyrelsen anser

- att det finns många problem med den sociala barnvården idag, som alla hänger samman. Det är svårt att peka ut specifika enskilda insatser som leder till en bättre helhet.

Riksstyrelsen vill uppmärksamma riksmötet på

- att barn i vårdnadstvister ska ses som part i ärendet och ska ha rätt till ett eget ombud är en fråga Rädda Barnen har lyft i ca 20 års tid. *Konkret exempel:* båda dessa frågor lyfts i den tilläggsrapport till FNs barnrättskommitté som civilsamhället gemensamt skickat in inför kommitténs kommande granskning av Sveriges genomförande av barnkonventionen.
- att det finns dessutom många förändringar som redan nu kan ske på lokal nivå, som inte kräver lagstiftningsändringar eller åtgärder på nationell nivå, där medlemmar kan vara aktiva i sina respektive kommuner. Exempelvis allokering av resurser, prioritering av socialtjänstens barnavårdsarbete samt kompetenshöjande insatser
- att det finns goda möjligheter för fördjupat samarbetet mellan kansliet och intresserade medlemmar i detta arbete, för såväl nationell som lokal påverkan.
- att nuvarande rättssystem bygger på två olika delar som gemensamt fattar beslut. Dels de juridiskt sakkuniga, dels nämndemännen. Nämndemännen har en viktig funktion i att vara folkets representanter och de är där i egenskap av sig själva, inte experter. Att börja ställa särskilda krav på nämndemän betyder i förlängningen en förändring av det system som rättsväsendet bygger på i dagsläget.
- att dagens system kring LVU på att det är förtroendevalda personer som fattar besluten. De är folkets representanter som utifrån bästa förmåga, i samråd med expertis, har det yttersta ansvaret. Nuvarande system ger möjlighet till ansvarsutkrävande.

Riksstyrelsen vill:

- att fokus för Rädda Barnens arbete för förändringar inom socialtjänsten bör vara på att få till förändringar på helheten, som tydligt baseras på ett barnrättsperspektiv. Konkreta exempel: remissvar kring framtidens socialtjänst och i förslag för att stärka barnrättsperspektivet vid upphörande av vård enligt LVU (den så kallade "lex lilla hjärtat).

Riksstyrelsen yrkar:

bifall till

att barn som är föremål för hantering i domstol avseende vårdnad och umgänge alltid ska ha rätt till ett eget juridiskt ombud.

(Samma att-sats som motionären lagt, med "ha rätt till" tillagt)

avslag för

- att LVU-lagstiftningen förändras så att dagens politiska beslutsfattande ersätts med en ordning där det är tjänstepersoner med barnkompetens som fattar beslut om vårdansökningar och övriga ärenden enligt LVU. Samtidigt bör även en utredning tillsättas där man ser över bestämmelserna i Socialtjänstlagen som avser beslut om placeringar av barn mm.
- att domstolarna både i förvaltningsprocessuella och civilrättsprocessuella mål alltid ska ha nämndemän med särskild barnkunskap.
- att det införs ett krav på legitimation för socionomer verksamma inom samhällets sociala barnavård.

17: "Barnets bästa" är inte en juridisk frågeställning!

Motionärer:

Karin Lübeck – styrelseledamot RB Mora, Orsa, Älvdalen, socionom, leg. psykoterapeut, aukt. familjerådgivare

Anna-Maria Norén - ordförande RB Mora, Orsa, Älvdalen, socionom, gestaltterapeut

Ann-Britt Norin – styrelseledamot RB Mora, Orsa, Älvdalen, specialpedagog

Lisa Nilsson – styrelseledamot RB Mora, Orsa, Älvdalen

Lena Grudd – leg. förskollärare, föräldraskapsstödssamordnare

Christina Kardell – ordförande RB Falun, lågstadielärare

När Barnkonventionen blev svensk lag 2020 stärktes barnens ställning i samhället. Men arbetet med att tillförsäkra alla barn i Sverige en trygg uppväxt utifrån varje barns behov pågår. Vi vet att det finns barn som far illa i Sverige av omsorgsbrist, våld, diskriminering, ekonomisk utsatthet, mobbing och att samhällets skydds nät ibland brister. I januari 2022 publicerade Socialstyrelsen en utredning av 75 ärenden där barn och vuxna avlidit till följd av brott. Socialstyrelsen konstaterar "...blottat stora brister i samhällets skydds nät. Trots att brottsoffer och gärningspersoner haft omfattande kontakter med olika samhällsaktörer fick de inte det stöd som behövdes." (SoS, Rapport 2022-1-7738). Rapporten har studerat situationer som varit av så allvarlig art att barn och vuxna avlidit men brister i samhällets stöd till utsatta barn finns även i situationer som inte leder till dödsfall. Många barn i Sverige har det bra men det gäller inte alla.

Artikel 3 i Barnkonventionen slår fast - Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Det är en princip som de allra flesta enkelt kan enas kring. Men när det kommer till den konkreta värderingen för det enskilda barnet av "barnets bästa" uppstår en utmanande frågeställning som är långt ifrån enkel eller självklar. Vem har tolkningsföreträde när det råder delade uppfattningar, vem har kunskapen om barns utveckling och behov generellt och vem har kunskap om det enskilda barnet och dess förutsättningar, vem företräder barnet som en egen rättighetsbärare? Vad händer när det finns en intressekonflikt och när olika bedömningar av "barnets bästa" kolliderar? Det finns föräldrar och närstående som inte vill eller förmår se till "barnets bästa" framför sina egna behov. Professionella kan ibland sakna kunskap och övriga resurser för sitt grannliga arbete. Socialstyrelsens rapport (se ovan) listar ett 30-tal brister i samhällets skydds nät! Många års yrkeserfarenhet och arbete med föräldrar i vårdnads- och umgängeskonflikt visar att frågan om "barnets bästa" landar i en strid kring föräldrarätten och där "barnets bästa" försvinner ut ur fokus. Föräldrarna är ju barnets främsta talespersoner och rättighetsinnehavare. Och när vårdnadshavarna är oense landar frågan om "barnets bästa" i domstolen för att avgöras.

Det är anmärkningsvärt och i vår uppfattning oacceptabelt att frågan om "barnets bästa" i huvudsak överlämnats till juridiken för bedömning och beslut i de fall oenighet råder. Frågan om "barnets bästa" är inte i första hand ett juridiskt ställningstagande utan en mycket kvalificerad bedömning grundad på psykologisk och social vetenskap och beprövad erfarenhet och mycket god kunskap om varje individuellt barns situation och förutsättningar. Den kunskapen finns inte inom det juridiska fältet och med ibland förödande konsekvenser så som drabbade "Lilla Hjärtat" och "fallet Tim". Domstolarnas beslut bygger på

en utredning av socialtjänsten men värderingen och beslutet om "barnets bästa" utifrån utredningsunderlaget fattas av en instans som har juridisk kunskap men saknar den professionella kunskap som är nödvändig för att värdera och besluta om "barnets bästa". Dessutom förändras ständigt det som är "barnets bästa" pga barnets utveckling och mognad och förändrade yttre omständigheter medan en dom ligger fast. Det är inom socialtjänsten som den mest omfattande kunskapen om det enskilda barnet, dess behov och förutsättningar finns. Socialtjänstens uppdrag är att göra helhetsbedömningar medan andra institutioner har specialistuppdrag t.ex inom medicin, psykiatri, juridik, pedagogik, habilitering. Vi menar att en förstärkt socialtjänst är den instans som bäst skulle kunna utreda, värdera, besluta och inte minst kunna följa upp i frågor som rör barnets rättigheter enligt Barnkonventionen och "barnets bästa".

Vi menar att Rädda Barnen bör vara den främsta förespråkaren av Barnkonventionens genomförande i praktiken. Inom organisationen finns all kunskap från juridik och samhällsnivå till barnens egna röster.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

att initiera ett internt utvecklingsarbete för att analysera och välja strategier i arbetet med att förstärka samhällets skyddsnät kring barnen och förverkliga Barnkonventionen i praktisk handling

att påverka lagstiftande myndigheter att utreda en förstärkt socialtjänst som övertar domstolarnas hantering av barnrättsfrågorna. "Barnets bästa" är inte en juridisk frågeställning

Riksstyrelsens svar

Riksstyrelsen delar motionärens åsikt:

- att barnets rättigheter inte tillgodoses fullt ut i samhället idag. Det finns stora brister i hur "barnets bästa" används som ett tillvägagångssätt hos olika beslutsfattare, inte minst inom domstolarna.
- att Rädda Barnen redan idag arbetar precis på det sätt som motionärerna föreslår i den första att-satsen: granskar hur barnkonventionen genomförs i praktiken, föreslår och driver på för förändringar hos olika aktörer. Detta på alla nivåer och genom våra tre arbetsmetoder – direktstöd, kunskapsinsamling och spridning, samt påverkansarbete.

Riksstyrelsen delar inte motionärens åsikt:

- att "barnets bästa" inte är en juridisk frågeställning. Barnets bästa är en grundläggande rättighet som ska genomsyra alla åtgärder som rör barn. Riksstyrelsen förstår motionärernas oro för att en långtgående "juridifiering" av barnets rättigheter kan riskera att leda till att synen på barnets bästa begränsas och förminskas till en juridisk rättskipningsfråga. Samtidigt är juridiken ett medel för att uppnå ett rättighetsbaserat fokus i olika frågor som rör barn och barnets bästa, genom prövning i domstolarna.

Riksstyrelsen vill uppmärksamma riksmötet på:

- att barnets bästa ska användas som ett tillvägagångssätt av såväl myndigheter, kommuner och regioner som domstolar lyfts särskilt fram av regeringen i propositionen om inkorporering av barnkonventionen.

- att riksstyrelsen är medveten om de brister som finns hos domstolar i Sverige om barnets rättigheter, ett barnrättsbaserat synsätt och i synnerhet hur barnets bästa ska användas som ett tillvägagångssätt. Detta har tidigare visats i statliga utredningar och i en nyligen genomförd granskning av domar om vårdnad, boende och umgänge som Jämställdhetsmyndigheten genomfört.

- att "Barnets bästa" är en princip som innehåller många dimensioner och kan användas på olika sätt. Enligt FN:s barnrättskommitté är barnets bästa

- *En materiell rättighet:* detta innebär att ett barn alltid har rätt att få sitt bästa bedömt och vägt mot andra intressen i alla åtgärder som berör barnet, det är en garanti att rättigheten alltid ska användas och innebär att denna rättighet ska vara direkt tillämplig och kunna åberopas i domstol.
- *En rättslig tolkningsprincip:* detta innebär att när en rättsregel är öppen för fler än en tolkning ska den tolkning som bäst överensstämmer med barnets bästa tillämpas.
- *Ett tillvägagångssätt:* När en åtgärd berör ett barn eller en grupp barn måste beslutsprocessen innehålla en utvärdering av positiva och negativa konsekvenser för barnet. Bedömningen och fastställandet av barnets bästa kräver ett rättssäkert förfarande. Beslutsmotiveringen måste visa vad som är barnets bästa, vilka faktorer som har beaktats för att komma fram till det och hur barnets bästa har vägts mot andra intressen.

- att juridiken tar sig an principen om barnets bästa, genom domstolarna, bidrar till stärkandet och skyddet av barnkonventionen. Sedan barnkonventionen blev lag 2020 har såväl Högsta Domstolen som Migrationsöverdomstolen i två vägledande avgöranden vardera tydligt visat hur en bedömning av barnets bästa kan göras och hur barnets bästa kan vägas mot andra intressen. Riksstyrelsens förhoppning är att dessa prejudikat ska visa för såväl andra domstolar som för myndigheter, kommuner och regioner hur barnets bästa bör användas i enskilda ärenden.

- att Riksstyrelsen och kansliet välkomnar och är öppna för tankar och förslag kring hur detta arbete kan förstärkas, områden som bör granskas särskilt, m.m. Riksstyrelsen tackar därför motionärerna för det som lyfts i motionen.

Riksstyrelsen vill:

- att Rädda Barnen ska fortsätta driva barnets rättigheter utifrån ett brett rättighetsperspektiv, inte enbart genom juridiken.

Riksstyrelsen yrkar

att anse följande att-satser besvarade

- att initiera ett internt utvecklingsarbete för att analysera och välja strategier i arbetet med att förstärka samhällets skyddsnet kring barnen och förverkliga Barnkonventionen i praktisk handling.

avslag för

- Att påverka lagstiftande myndigheter att utreda en förstärkt socialtjänst som övertar domstolarnas hantering av barnrättsfrågorna. "Barnets bästa" är inte en juridisk frågeställning

Motioner om att skapa en starkare organisation

Riksstyrelsens tolkning av motionerna som handlar om skapandet av en starkare organisation är att det finns ett stort och fantastiskt engagemang för att Rädda Barnen ska vara en stark aktör för barnets rättigheter. Riksstyrelsen delar även i många avseenden de utmaningar och problem flera av motionärerna lyfter, men ser också andra lösningar.

Rädda Barnens vision att göra barnkonventionen verklig för varje barn och löftet att varje dag göra världen lite bättre för barn syftar till att möjliggöra effekt för barn tillsammans som Ett Rädda Barnen, genom att vi kompletterar och samverkar med varandra. Vision och löfte uppnås bäst genom dialog och samarbete. Rädda Barnen är ett förbund och inte en federation av fristående enheter. Den grundprincipen ser riksstyrelsen som en väsentlig utgångspunkt för inriktning, organisering och arbete.

Vi är som organisation på en resa, för att i tanke, handling och vardag bli Ett Rädda Barnen. Där vi utifrån respektive sammanhang, roller och styrkor skapar något större gemensamt. Genom att i en omvärld i förändring kunna testa och lära, förstärka det som fungerar, men också lämna former som inte längre är relevanta och pröva nytt. Mer detaljreglering och formella strukturer i stadgarna ger inte de verktyg vi behöver, i stället riskerar det att göra oss mer låsta och tröga som barnrättsaktör.

Organisationsutredningens arbete och diskussionerna vi haft i medlemsrörelsen sedan förra Riksmötet visar att vi behöver testa olika typer av organisering och flexibelt engagemang som utgår från lokala förutsättningar och behov för att veta vilken organisering som ger bäst effekt för de barn som behöver det mest. De behov av att skruva i organisationen som riksstyrelsen ser utifrån organisationsutredningen kan dessutom ske utan att vi behöver tillsätta en ny utredning eller göra genomgripande ändringar i stadgarna.

Riksstyrelsen delar den bilden och ser en framtid där ingen del av rörelsen företräder organisationen framför någon annan. En framtid där all den kraft som finns i organisationens olika delar får spira utifrån sin kreativitet, tillsammans med andra. Styrelsen uppmanar därför till att börja testa olika modeller för samverkan, genomföra direktstöd och påverkan tillsammans med varandra och att inte utreda mer. Vi behöver göra och vara den förändring vi vill se.

Det finns också redan flera positiva exempel på innovation:

- Regionråden som växte fram ur ett behov av regional dialog.
- Kalmar som testar ett designlabb för starka lokalföreningar.
- Dalamodellen som testat sig fram och byggt solid samverkan mellan kansli, distrikt och lokalföreningar i Dalarna.
- Jämtland som testar ny modell för gemensam påverkan med flera aktörer i länet.
- Malmö som testar en helt ny digital verksamhet med flera samverkanspartners och nya volontärer i Designing for Childrens Rights för att bygga vidare på arbetet med trygga miljöer i det digitala rummet och många, många fler.

Riksstyrelsens svar på motionerna om att skapa en starkare organisation tar sin utgångspunkt i att möjliggöra mer och fördjupad utveckling, innovation och samverkan, utifrån organisationsutredningen och remissvaren över utredningen.

Motion 2: Medlemsavgiftens fördelning och månadsgivarnas bidrag

Motionär: Rädda Barnens lokalförening i Lund, Ida Kaijalainen

Bakgrund

Rädda Barnens lokalföreningar har på nära håll kunnat iakta hur behovet av lokala insatser kommit att bli allt större. Klyftorna i samhället har ökat och inte minst barn i nyanlända familjer behöver mycket stöd av olika slag. Samtidigt har föreningarnas möjlighet att verka för utsatta barn försämrats p.g.a. bristande ekonomiska förutsättningar.

Fastän allt arbete utförs ideellt kan kostnaderna i en aktiv lokalförening uppgå till flera hundra tusen kronor per år. De 25 % av medlemsavgifterna som föreningarna hittills fått behålla förslår inte långt, i många fall inte ens till kostnaderna för föreningsarbetet. I universitetsstäderna är många medlemmar studenter och betalar den lägre avgiften, dvs. 75 kr. 25 % av denna blir endast 18 kr 75 öre. Om viss del av detta belopp, t.ex. 10 kr, tillförs distriktet, återstår endast 8 kr och 75 öre. En höjning till 30 % skulle endast innebära en marginell skillnad.

Ges möjlighet att ansöka om bidrag från Riksförbundet kan detta vara ett komplement. Lokalföreningarna behöver dock veta vilka medel som kan disponeras för att kunna planera och göra ett bra arbete. Att få behålla en större del av medlemsavgifterna skulle också utgöra ett incitament för föreningarna att arbeta aktivt med rekrytering av nya medlemmar. Röda Korsets kretsar får behålla 50 % av medlemsavgifterna, vilket skulle kunna ses som ett riktmärke. Kretsarna tillförs dessutom ytterligare ekonomiska resurser från sitt riksförbund.

Lokalföreningarna är den del inom Rädda Barnen som verkar närmast målgruppen, som därför tydligt ser vilka behov som finns och som genom sitt ideella arbete på ett kostnadseffektivt sätt kan göra skillnad för barn i utsatthet. För att kunna möta de lokala behov som finns behövs dock ekonomiska förutsättningar.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

att 50 % av medlemsavgiften fördelas till lokalföreningarna samt

att 25 % av månadsgivarnas bidrag dessutom tillfaller respektive lokalförening, dvs. den förening som en givare som också är medlem tillhör.

Skulle detta inte anses möjligt, föreslås **att** motsvarande medel av annat slag t.ex. sponsrings- och/eller fondmedel, utan ansökningsförfarande, tillförs respektive lokalförening från Riksförbundet.

Riksstyrelsens svar

Riksstyrelsen anser

- att den modell som styrelsen för fram i propositionen har en god balans mellan fria medel till lokalföreningarna och ett starkt stöd till medlemsrörelsen. Från vårt perspektiv är det en modell som ger frihet till lokalföreningar att forma sin verksamhet samtidigt som det finns ett starkt stöd i utveckling av verksamheter och genomförande av det demokratiska året för hela föreningen Rädda Barnen och på alla nivåer.

Riksstyrelsen delar inte motionärens åsikt

- att en större andel av medlemsavgifter, månadsgivares bidrag eller andra medel ska fördelas till lokalföreningarna.

Riksstyrelsen anser

- att motionärens förslag framför allt skulle gynna stora föreningar och missgynna små föreningar då den procentuella fördelningen ökar i störst utsträckning för de stora lokalföreningarna med många medlemmar (vilket inte alltid innebär en motsvarande omfattning på föreningens verksamhet för barn).

- att den föreslagna omfördelningen av medlemsavgiften skulle kräva omfattande omprioriteringar avseende andra kostnader som idag finansieras av medlemsavgiften, som riksmöte, verksamhetskonferens, riksstyrelse och valberedning, organisationsstöd till Rädda Barnens ungdomsförbund, samt centrala tjänster för stöd till medlemsrörelsen.

-att principen för insamlade medel från månadsgivare är att de inte öronmärks utan ska gå dit de bäst behövs för att möjliggöra Rädda Barnens verksamhet för de barn som lever i störst utsatthet, i Sverige och internationellt. Så ser överenskommelsen med månadsgivarna ut. Att per automatik öronmärka och förmedla intäkter från månadsgivare till lokalföreningar, helt utan koppling till vilken verksamhet för barn som bedrivs, med vilken inriktning och utan hänsyn till föreningens storlek, eget kapital och finansieringsbehov skulle bryta mot den principen och överenskommelsen med månadsgivarna.

Riksstyrelsen vill uppmärksamma riksmötet på

- att förslaget som läggs fram i propositionen innebär en omfördelning med ökade fria medel på lokal nivå. Basstödet och den ökade andelen av medlemsavgifterna innebär en ökning på cirka 800 000 kronor som går direkt till lokalföreningarna.

- att förslaget i propositionen har haft brett stöd i organisationsutredningen där stora delar av medlemsrörelsen deltagit under ett och ett halvt år.

- att remissvaren över organisationsutredningen inte lyfte frågan om fördelning

-att den pott som enligt Riksmötesbeslut 2020 inrättats för lokalföreningar och distrikt att söka fria medel har haft lågt söktryck. Potten uppgick 2021 till 225 000 kronor och 2022 till 400 000 kronor. Samtliga ansökningar har hittills blivit beviljade.

- att ett mål i strategin för 2022-2024 är att externa projektmedel som tilldelas lokalföreningar ska öka kraftigt. Ett exempel på detta är de medel från Socialstyrelsen som lokalföreningar och distrikt kan söka för projekt om förbättring för barn i utsatta livssituationer.

- att lokalföreningarnas ekonomiska situation varierar kraftigt. Många föreningar god ekonomi. Av 2021 års insamlade årsmöteshandlingar kan konstateras att det finns cirka 50 miljoner kronor i kapital i medlemsrörelsen.

Riksstyrelsen vill

-att förslagen i 3.3 i propositionen "Ett Rädda Barnen här och nu för framtiden" får bifall.

Riksstyrelsen yrkar avslag för motionen

Motion 3: Hur vi kan skapa långsiktighet i direktstödsverksamheterna

Motionärer: Marie Osberg, ordförande Göteborgs Distrikt (kontaktperson)

Distriktsstyrelsen Göteborg

Göteborg lokalförening

Kungälv lokalförening

Härryda Mölndal lokalförening

Rädda Barnen har under senare år haft fokus på att starta upp direktstödsverksamheter för barn som faller inom våra målgrupper. Exempel kan vara studiestöd, men även verksamhet för barn boende i familjehem eller barn utsatta för våld.

Verksamheterna som startats har blivit mycket uppskattade av de barn som deltar och vi ser tydligt att man gärna återvänder från gång till gång när man kanske får nya vänner, umgås med trygga vuxna och får göra roliga saker tillsammans. Även bland våra volontärer är dessa aktiviteter mycket uppskattade och många upplever verksamheten som meningsfull då de känner sig delaktig i något som ger barnen en ökad livskvalitet.

Samtidigt är arbetet att organisera och förbereda dessa verksamheter många gånger resurskrävande och som volontär på frivillig basis kan det ibland vara så att engagemanget måste begränsas under en tid av olika skäl.

För att uthålligt kunna hålla en hög och jämn kvalitet, menar vi att det behövs en bättre struktur för samplanering (enligt "Ett Rädda Barnen"), där vi gemensamt bestämmer vad som ska prioriteras och där en tjänsteperson har detta sammanhållande ansvar. Över tid kommer våra volontärer fortsatt vara engagerade i det löpande, men vi anser att det behöver finnas en plan och ett alternativ när detta inte fungerar. Detta för barnens bästa och för att vi ska säkra den kvalitet som vi utlovat samt ger volontärer att de bästa förutsättningar att långsiktigt engagera sig i våra direktstödsverksamheter.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

att all direktstödsverksamhet fortsättningsvis ska ha en tydlig struktur som bestäms redan vid uppstart och där huvudansvarig alltid ska vara en tjänsteperson på regionkontoret

Riksstyrelsens svar

Riksstyrelsen delar motionärens åsikt

- att långsiktighet och tillförlitlighet i direktstödsverksamhet är viktigt.

Riksstyrelsen delar inte motionärens åsikt

- att all direktstödsverksamhet alltid ska vara kopplad till tjänstepersoner på regionkontoren.

Riksstyrelsen anser

- att direktstödsverksamhet sker på många olika sätt och med väldigt olika förutsättningar i olika delar av landet. Risken som styrelsen ser med att säga att all direktstödsverksamhet alltid ska ha en tjänsteperson på ett regionkontor som huvudansvarig är att färre verksamheter startas och att färre innovativa lösningar ser dagens ljus. Vår styrka är att vi är en stor medlemsrörelse som kan göra skillnad för barn över hela landet. Regionkontoren finns inte fysiskt på alla platser där direktstöd finns och behövs. Det är viktigt att istället utforma direktstödet på ett sätt som gör att det i vissa fall är möjligt att genomföra det med endast ideella krafter, men med stödfunktioner från regionkontor.

Riksstyrelsen vill uppmärksamma riksmötet på

- att det i dagsläget inte finns något som motsäger att huvudansvarig kan vara en tjänsteperson på ett regionkontor,
- att flertalet insatser har genomförts och planeras för att i enlighet med strategin stärka medlemsrörelsen och direktstödsverksamheten. Exempelvis har det under våren tillsatts en ansvarig för Tryggare Tillsammans, en ansvarig för direktstödsverksamheter, och en utbildningsansvarig. Samtliga roller har fokus på insatser som utförs av volontärer och medlemmar. Det finns numera också volontärkoordinatorer i varje region, vars uppdrag är att stötta lokalföreningar att rekrytera, utbilda och vårda relationer med de personer som gör volontära insatser i direktstöd.

Riksstyrelsen yrkar avslag för motionen

Motion 16: Ett Rädda Barnen – för en starkare medlemsrörelse

Motionärer: Stockholms distrikt, Stockholms Södra distrikt, Hallands distrikt och Norrbottens distrikt

Det finns en samsyn att vi skall sträva efter starkare lokalföreningar. Starkare lokalföreningar leder till bättre och mer verksamhet för, med och av barn. Starkare lokalföreningar är attraktivare och kan lättare rekrytera medlemmar. Lokalföreningarna stärks genom inflytande på val av verksamhet, val av utförare, tilldelning av resurser – personellt och finansiellt – på lokal nivå samt genom ökad kompetens. Här koncentrerar vi oss på inflytande.

Lokalföreningen utövar sitt inflytande över lokal verksamhet genom företräderskap och medverkan i beslut om verksamhetsprioritering och resurstilldelning.

Företräderskap

I nuvarande stadgar står det att lokalföreningen skall företräda Rädda Barnen på lokal och kommunal nivå. I propositionen föreslås riksmötet konstatera att ingen av organisationens delar har ensamrätt till initiativ eller verksamhet inom något geografiskt område. Som ersättning för det lokala företräderskapet föreslås tidig information, dialog och samverkan. En sådan ordning kan säkert fungera för vissa distrikt men det finns ingen garanti för detta. Åtskilliga exempel på att lokalföreningarna har blivit åsidosatta finns och risken för att denna ordning leder till försvagning av den lokala nivån och försämrade attraktion när det gäller att rekrytera medlemmar - särskilt yngre - är uppenbar.

Lokalföreningen har naturligtvis möjlighet att överlåta huvudmannskapet till annan del av organisationen i varje enskilt ärende när man så önskar.

Vi ser ingen anledning att ändra grunden för lokalföreningens företrädarskap. Man bör dock pröva om företrädarskap, gränsdragning och roller mellan organisationens olika delar kan förtydligas i stadgarna. Särskilt gäller detta Rädda Barnen Vålfärd AB som driver annan typ av verksamhet än lokalföreningarna.

Lokalt företrädarskap torde vara en förutsättning för att framåt i tiden kunna rekrytera styrelser och medlemmar med tillräcklig kompetens för att verksamheten skall göra skillnad.

Medverkan i beslut om verksamhetsprioritering och resurstilldelning vid Riksförbundets lokala verksamhet

Besluten om verksamhetsprioritering och resurstilldelning för verksamhet som bedrivs av riksförbundet i regionen förväntas fattas på regional nivå. Lokalföreningarna skall därför ha ett forum där de tillsammans med regionkansliet beslutar om dessa förhållanden.

En regionråd som möjliggör en sådan beslutsordning. För vissa distrikt anses denna fungera genom dialog och samverkan under ledning av regionchefen. För andra distrikt fungerar den emellertid inte på här avsett sätt. Beslutsordningen idag är helt personbunden. Lokalföreningar och distrikt som vill ha en samverkan med mera inflytande saknar mandat att genomföra en sådan. En fungerande samverkan idag kan också upphöra imorgon genom personbyten. Här behövs ett tydligt mandat för lokalföreningarnas representanter på regional nivå.

Organisationsutredningen har uppmärksammat detta förhållande och föreslagit en försöksverksamhet med regionalt inflytande för att vinna erfarenheter av lämpligheten av denna ordning innan man överväger införande allmänt. Försöksverksamheten torde kunna genomföras inom ramen för nuvarande stadgar.

Denna försöksverksamhet finns inte med i propositionen. Vi ser det som väsentligt för Rädda Barnens organisationsutveckling att denna försöksverksamhet inkluderas i riksmötets beslut.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

Att propositionens andra att-sats avseende företrädarskap avslås

Att i stadgarna slås fast att lokalföreningen är huvudföreträdare och att företrädarskap, gränsdragning och roller mellan organisationens olika delar förtydligas i stadgarna.

Att riksförbundet och distriktet kan ta initiativ samt driva verksamheter på kommunal / stadsdelsnivå på villkor som fastställs av respektive lokalförening som verksamheten berör.

Att i en eller flera regioner prövas organisationslösningar med medlemsinflytande på regional nivå.

Att organisationslösning, arbetsformer och arbetsuppgifter som skall prövas tas fram i samverkan mellan riksstyrelsen och medlemsrörelsen i regionen.

Att det tillses att nuvarande stadgar eller stadgar som föreslås för beslut vid riksmötet inte förhindrar genomförande av denna försöksverksamhet.

Riksstyrelsens svar

Riksstyrelsen delar motionärens åsikt

- att vi ska fortsätta testa nya organisationslösningar och arbetsformer samt att det ska ske inom ramen för stadgarna.

Riksstyrelsen anser

- att propositionen "Ett Rädda Barnen här och nu för framtiden" uppfyller de ambitioner som att-sats 4 och 5 ger uttryck för. Punkt 4.2.3 i propositionen anger att vi ska fortsätta utforska olika modeller för samverkan och att det ska ske i dialog. Därmed anser riksstyrelsen att-satserna 4 och 5 är besvarade.
- att det stadgeförslag som föreligger riksmötet inte förhindrar försöksverksamhet i enlighet med vad motionärerna önskar se.

Riksstyrelsen delar inte motionärens åsikt

- att det ska finnas ett huvudföreträderskap eller att någon del av Rädda Barnen ska ha vetomöjligheter mot någon annan del av Rädda Barnen.

Riksstyrelsen anser

- att verksamhet, påverkansarbete och andra initiativ ska kunna initieras och genomföras av lokalförening, distrikt, någon av kansliets olika delar eller Rädda Barnen Vålfärd eller och att ingen har ensamrätt till sådana initiativ inom något geografiskt område.
- att all verksamhet inom Rädda Barnen utformas utifrån olika och kompletterande roller, ansvar, förutsättningar och önskemål, men utifrån den gemensamma visionen att Barnkonventionen ska bli verklig för varje barn.
- Att en fungerande dialog och samarbete mellan Rädda Barnens olika delar kommer stärka organisationen, genom att fler initiativ kan tas, men också genom att föra olika delar närmare varandra när mer dialog behövs.
- att vi får mer effekt för barn om vi planerar och arbetar tillsammans, snarare än att den ena ska bestämma över den andra.

Riksstyrelsen vill uppmärksamma riksmötet på

- att frågan om företräderskapet är principiellt viktig. Styrelsens tolkning av förslaget är att det skulle förändra organisationen i riktning mot mer av en federation, där förhandlingar och avtal mellan olika delar av organisationen är vardag. Riksstyrelsen menar att ett gemensamt företräderskap innebär att vi är mer av en gemensam rörelse, Ett Rädda Barnen, som utifrån olika styrkor och perspektiv bidrar till helheten och där de olika delarnas styrkor tas tillvara.
- på de flesta håll i landet är inte företräderskapet en omtvistad fråga och det finns många goda exempel på väl fungerande samarbete, till exempel de som lyftes i inledningen ovan.
- att remissvaren på organisationsutredningen framför allt gav stöd för en lösning där ingen del äger företräderskapet över en annan. Styrelsens ambition i propositionen är att skapa utrymme för kreativitet och samverkan.

Riksstyrelsen vill

- att riksmötet bifaller förslagen i propositionen Ett Rädda Barnen här och nu för framtiden samt stadgepropositionen.
- att meningsskiljaktigheter ska lösas med dialog och inte med stadgeregleringar.

Riksstyrelsen yrkar

att anse följande att-satser besvarade

- att i en eller flera regioner prövas organisationslösningar med medlemsinflytande på regional nivå.
- att organisationslösning, arbetsformer och arbetsuppgifter som skall prövas tas fram i samverkan mellan riksstyrelsen och medlemsrörelsen i regionen.

avslag för

- att propositionens andra att-sats avseende företräderskap avslås
- att i stadgarna slås fast att lokalföreningen är huvudföreträdare och att företräderskap, gränsdragning och roller mellan organisationens olika delar förtydligas i stadgarna.
- att riksförbundet och distriktet kan ta initiativ samt driva verksamheter på kommunal / stadsdelsnivå på villkor som fastställs av respektive lokalförening som verksamheten berör.
- att det tillses att nuvarande stadgar eller stadgar som föreslås för beslut vid riksmötet inte förhindrar genomförande av denna försöksverksamhet.

Motion 18: Fortsatt utredning för vägval som faktiskt stärker medlemmar, lokalföreningar och därmed folkrörelse

Motionär: Jan Bolin, Kalmar distrikt

Bakgrund

Rädda Barnens vision är att göra barnkonventionen verklig för varje barn. Samtidigt finns det i dagens Sverige 200 000 barn som upplever våld och 180 000 barn som lever i fattigdom. Rädda Barnens medlemsorganisation har svårt att agera när media synliggör enskilda fall, "symboler" för barn som far illa:

- Barn som utsätts för våld (såsom "Lilla hjärtat")
- Barn i socioekonomisk utsatthet (såsom "Einar – fattigdom/gängkriminalitet")
- Barn i migration (såsom "Alan Kurdi på en strand i Turkiet")

Barn i utsatthet finns i varje kommun. För att dessa barn skall synliggöras och deras situation åtgärdas krävs sektorsöverskridande samverkan mellan den offentliga sektorn, civilsamhället och näringslivet. För att kunna förbättra livsvillkoren för så många barn som möjligt i Sverige behöver därför Rädda Barnen vara stark i varje kommun. Med starka lokalföreningar som bas kan Rädda Barnen således vara en stark lokal barnaktör i samverkan med andra lokala organisationer.

De senaste åren har Rädda Barnen professionaliserats. Man har utökat tjänstemannaorganisationen samtidigt som färre väljer att vara medlemmar och antalet lokalföreningar har minskat. Rädda Barnens lokalföreningar har svårt att locka till sig engagerade människor.

För barnens skull vill vi ha en stark medlems- och folkrörelse i kommunerna. **Därför föreslår vi en fortsatt utredning som ska svara på *hur* vi stärker lokalföreningarna i kommunerna.**

Organisationsutredningen

Rädda Barnen tillsatte en organisationsutredning där riksstyrelsen ledde en samordningsgrupp. Uppdraget för utredningen var att ta fram ett förslag på hur Rädda Barnen skall organisera sig för att bli en större, starkare och mer relevant barnrättsaktör, en barnrättsaktör där barns och ungas delaktighet är centralt.

Riksstyrelsen skriver i sitt förslag till Lokal organisation: Riksstyrelsen menar likväl som utredningen att det lokala arbetet är grunden i RB:s verksamhet som gör lokalföreningarna centrala. Samtidigt skriver man under ställföreträdarskapet: att verksamhet, påverkansarbete och andra initiativ kan initieras och genomföras av lokalföreningar, distrikt, RB:s bolag eller någon anställd av kansliets olika delar och att ingen av dessa har ensamrätt till initiativ/genomförande inom ett geografiskt område. Detta talar mot varandra. För att nå ut till så många som möjligt ska man alltså skapa ett RB som uppträder i olika skepnader, där lokalföreningar bara är en av dessa skepnader.

I samband med förslaget väg framåt används ord som dialog, transparens, tillit och inte minst flexibilitet. Dessa ord är för många förförande, men skymmer sikten för att det här förslaget kommer innebära en ytterligare försvagning av det man säger sig vilja stärka; aktiva medlemmar och starka lokalföreningar. Förslaget innebär att man vidmakthåller och stärker den utveckling av Rädda Barnen som skett de senaste åren: En ökad professionalisering, en ökning av antalet tjänstemän och en samtidig minskning av antal medlemmar och lokalföreningar – en allt svagare medlems- och folkrörelse.

Fortsatt organisationsutredning

Rädda Barnen har en bra organisationsstruktur; lokalföreningar, distrikt och riksförbund som bildar stommen för en stark och levande folkrörelse. Basen av folkrörelsen skall utgöras av starka lokalföreningar, som organiserar medlemmarna, där de utövar sitt inflytande och tar ansvar för utvecklande av verksamheten. Starka lokalföreningar med ett tydligt mandat kan arbeta för att förbättra livsvillkoren för barn i sin kommun. Samtidigt ger starka lokalföreningar internt i organisationen en demokratisk och tydlig beslutsstruktur. Starka lokalföreningar kan generera medel till sitt och Rädda Barnens arbete. De förstår att de inte kan förändra barns livsvillkor själva, de samverkar internt med olika arbetsgrupper, tjänstemän från kansliet, Valfärd AB. Externt samverkar de med olika aktörer från olika samhällssektorer inom sitt geografiska område. Dialog, transparens, tillit och flexibilitet är givna framgångsfaktorer för detta arbete.

Organisationsutredning med tydligt syfte att svara på hur Rädda Barnen ska stärka medlemmar och lokalföreningar och blir en stark folkrörelse

Rädda Barnen vill bli en starkare folkrörelse där starka lokalföreningar kan förverkliga visionen att göra barnkonventionen verklig för varje barn. Dagens folkrörelse är i grunden svag med få starka lokalföreningar. Det behöver inte vara så. Varje organisation kan stärka sina lokalföreningar. Det handlar om medvetna beslut om att tillföra resurser och kunskap. De senaste åren har Rädda Barnen valt att inte satsa på utveckling av sina lokalföreningar. Man har i stället valt att satsa resurser på annan kunskap och utveckling. Riksstyrelsens förslag indikerar inte någon förändring i prioriteringar. Tvärtom föreslår man ett vägval som fortsätter likt de senaste åren.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

Att en utredningsgrupp tillsätts av distrikten och får i uppdrag att utreda hur man skapar starka lokalföreningar.

Att de konkreta förslag utredningsgruppen formulerar senast presenteras på riksmötet 2024.

Att genomföra en satsning som tillför extra resurser och mandat till arbetet med att stärka medlemmar och lokalföreningar.

Att tillföra resurser och mandat att fortsätta arbetet med "designlab" såsom exemplet Kalmar lokalförening, samt sprida metoden till fler lokalföreningar i fler kommuner.

Riksstyrelsens svar

Riksstyrelsen delar motionärens åsikt

- att vi ska fortsätta stärka medlemmar och lokalföreningar
- att vi ska fortsätta vara innovativa och testa olika sätt att organisera oss

Riksstyrelsen anser

- I propositionen "Ett Rädda Barnen här och nu för framtiden" finns flera förslag som syftar till att stärka lokalföreningarna. Bland annat:
 - 3.1 som vill öka medlemstalen bland ideellt aktiva
 - 3.3 som fördelar extra resurser till lokalföreningarna och som framför allt inför en miniminivå som lägger ett golv för mindre föreningar.
 - 3.4 som ytterligare vill fördjupa samarbetet med RBUF och öka antalet unga engagerade.
 - 3.5 som ska förenkla nybildning och sammanslagning
 - 3.9 som öppnar upp för fler delar av Rädda Barnen att på jämlika villkor samarbeta med varandra.
 - 4.1 som ska leda till fler gemensamma ansökningar samt fria medel att söka för verksamhet
 - 4.2 som uppmanar till fortsatt utforskande av olika modeller för samverkan där Ett Rädda Barnen åstadkommer mer tillsammans.

Riksstyrelsen delar inte motionärens åsikt

- att Rädda Barnen i nuläget ska genomföra fler organisationsutredningar.

Riksstyrelsen anser

- att Rädda Barnen de senaste åren ägnat mycket kraft och energi åt att utreda och fundera. Nästkommande period bör vi använda åt att testa och göra saker i praktiken!

Riksstyrelsen vill uppmärksamma riksmötet på

- att strategin 2022-2024 innebär resursförstärkningar för medlems- och volontärstöd, satsning på medlemsteam och regionala volontärkoordinatorer för att öka stöd till lokalföreningar och stärka kapaciteten att starta och bibehålla lokala direktstödsverksamheter. Under våren har en ansvarig för Tryggare Tillsammans tillsatts, liksom en ansvarig för direktstödsverksamheter, och en utbildningsansvarig. Samtliga roller har fokus på insatser som utförs av volontärer och medlemmar. Det

finns numera också volontärkoordinatorer i varje region, vars uppdrag är att stötta lokalföreningar att rekrytera, utbilda och vårda relationer med de personer som gör volontära insatser i direktstöd.

- att punkt 4.2 i propositionen syftar till att uppfylla ambitionen i motionen, men praktiskt snarare än teoretiskt. Det finns fortsatt extramedel att söka från den pott som beslutades om på Riksmötet 2020 som kan användas för detta, liksom de medel som Kalmars distrikt sökt och fått i år. Extramedlen är tänkta att gå till utveckling av verksamhet och i år uppgick potten till 400 000 kronor, en ökning från 2021 då den uppgick till 225 000 kronor.

- att ett mål i strategin för 2022-2024 är att externa projektmedel som tilldelas lokalföreningar ska öka kraftigt. Ett exempel på detta är de medel från Socialstyrelsen som lokalföreningar och distrikt kan söka för projekt om förbättring för barn i utsatta livssituationer.

Riksstyrelsen vill

-att riksmötet röstar för propositionen Ett Rädda Barnen här och nu för framtiden samt stadgepropositionen.

Riksstyrelsen yrkar

att anse följande att-satser besvarade

- att genomföra en satsning som tillför extra resurser och mandat till arbetet med att stärka medlemmar och lokalföreningar.

- att tillföra resurser och mandat att fortsätta arbetet med "designlab" såsom exemplet Kalmar lokalförening, samt sprida metoden till fler lokalföreningar i fler kommuner.

avslag för

- att en utredningsgrupp tillsätts av distrikten och får i uppdrag att utreda hur man skapar starka lokalföreningar.

- att de konkreta förslag utredningsgruppen formulerar senast presenteras på riksmötet 2024.

Motion 14: Fördjupad utredning

Motionär: Distriktsstyrelsen Kronoberg, genom Gunnar Wahlin

- Att riksstyrelsen i dialog med distrikten ser över möjligheten att ha färre distrikt
- Att distriktens uppdrag, syfte, mandat och roll förtydligas i förslaget till nya stadgar
- Att uppdra åt riksstyrelsen att via delegation till generalsekreteraren fortsätta utforma kansliet på det sätt som bäst stödjer medlemsrörelsen i landet
- Att fortsätta främja samarbete och dialog mellan medlemsrörelse, bolag och kansliets olika avdelningar

Sverige är ett avlångt land och det är en omöjlighet att få stadgar som täcker hela riket om man har i åtanke att den geografiska placeringen och befolkningstätheten ser olika ut. Därför bör ordet "flexibilitet" vara tongivande och ge till följd att Regionerna bibehålls, men utvidgas till att dels ha självbestämmanderätt i verksamhet och lokala stadgar tillsammans med Distrikt och lokalföreningar och dels bli fler underavdelningar till den nu existerande Regionen.

Distriktens roll bör vara navet i den nuvarande geografiska indelningen i distriktet och där ha ansvaret för de stadsdelar, kommuner som inte har lokalföreningar representerade. Följden av detta blir att en stadsdel, kommun har en lokalförening och inte som nu då en lokalförening kan ha fler stadsdelar, kommuner utan att bedriva verksamhet i dessa.

Flexibilitet bör även råda här då det finns Lokalföreningar som önskar samverka inom ett distrikt och då bilda en gemensam Lokalförening.

Konsekvenserna av ovanstående är något som kräver en fördjupad utredning och stadgeändringar baserade på lokala förhållanden.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

Vi föreslår en fördjupad utredning om Regionens roll i förhållande till Distriktsstyrelse och Distriktsstyrelsens roll i förhållande till lokalföreningarna.

Utreda hur stadgarna kan göras mer flexibla för att vara ändamålsenliga i alla de många olika förutsättningar som finns runtom i landet.

Riksstyrelsens svar

Riksstyrelsen delar motionärens åsikt

-att vi bör vara flexibla och fortsätta utvecklas i hur vi organiserar oss

Riksstyrelsen anser

-att ambitionerna och målen som ges uttryck för i motionen är viktiga. I punkt 4.2.3 i propositionen "Ett Rädda Barnen här och nu för framtiden" ger vi uttryck för hur vi ser att det bör formuleras.

Riksstyrelsen delar inte motionärens åsikt

-att vi i nuläget ska utreda organisationen ytterligare
-att stadgarna ska vara flexibla och olikgällande för olika delar av landet.

Riksstyrelsen anser

- att Rädda Barnen de senaste åren ägnat mycket kraft och energi åt att utreda och fundera. Nästkommande period bör vi använda åt att testa och göra saker i praktiken!
- att stadgarna är fundamentet för organisationen, en grundstomme som alla delar har gemensam och som är likagällande.

Riksstyrelsen vill uppmärksamma riksmötet på

- att organisationsutredningen och remissvaren på densamma har behandlat området som motionen tar upp. Utöver punkt 4.2.3 i organisationspropositionen finns det i stadgepropositionen under §6 förslag om ytterligare sätt att samorganisera sig.
- att det idag inte finns några hinder för att lokalföreningar går samman och att distriktet enligt §6 i stadgarna har ansvaret för indelningen i lokalföreningar.

Riksstyrelsen yrkar avslag på motionen

Motion 15: Antal distrikt

Motionär: Karin Sellberg för Malmö Lokalförening

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

Att man tillsammans med distrikt och lokalföreningar ser över möjligheten att inte bara skapa färre distrikt utan även att dela upp distrikt så att mer synergi kan skapas mellan lokalföreningar utan att alltför mycket frångå geografiska förhållanden.

Riksstyrelsens svar

Riksstyrelsen delar motionärens åsikt

- i sin helhet.

Riksstyrelsen vill uppmärksamma riksmötet på

- att i mars 2022 hölls öppna seminarier för medlemmar att tillsammans med riksstyrelsen diskutera propositionen "Ett Rädda Barnen här och nu för framtiden" där den gemensamma slutsatsen blev att propositionen är för snäv i sin formulering under punkten 3.7 första att-satsen där det föreslås att riksstyrelsen i dialog med distrikten ska se över möjligheten att ha färre distrikt. Precis som motionären beskriver kan det i vissa fall handla om dela på distrikt och det kan innebära att vi får fler distrikt eller varken ökar eller minskar i antal, men har lite andra geografiska områden.

Riksstyrelsen yrkar bifall för motionen

Motion 20: Mellannivåns organisering

Motionär: Distrikt Dalarna, genom Unni Öhman (ordförande) och Ami Norén (vice ordförande)

Riksstyrelsens proposition 3.7 angående mellannivåns organisering beskriver i stort att distriktets uppdrag etc. ska förtydligas och att samarbete och dialog ska fortsätta främjas mellan medlemsrörelse och kansliets olika avdelningar. Det är mycket bra, dock har vi synpunkter på hur vi kan samverka med AB Välfärd vilket behandlas i egen motion.

I 4.2.3 lyfts ändå att olika modeller ska prövas under en tid av tre år. Istället för att göra nya omfattande försök som ytterligare förlänger tiden innan en organisationsförändring kan anses genomförd anser vi att de olika modeller som redan finns, till exempel Dalamodellen ska utvecklas för att anpassas om det behövs enligt gällande stadgar. Det skulle skapa ett lugn i organisationen. Om andra försök ska göras, ska det ske utan att det kullkastar hela organisationen.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

Att de förändrade samverkansformer som redan är igång anpassas till de stadgar som råder

Att att-satsen om ytterligare provotid i 4.2.3 stryks/avslås

Att i övrigt ställa sig bakom de förslag som finns under punkt 4 i styrelsens proposition.

Riksstyrelsens svar

Riksstyrelsen delar motionärens åsikt

- att de samverkansformer som redan är igång är i samklang med nuvarande stadgar, liksom med alla ändringsförslag i stadgepropositionen.

Riksstyrelsen delar inte motionärens åsikt

-att att-satsen om ytterligare provotid i punkt 4.2.3 stryks/avslås

Riksstyrelsen vill uppmärksamma riksmötet på

- att vår bedömning är att de nya samverkansformer som testas i dagsläget ryms inom alla förslag som riksstyrelsen har lagt fram. Detta gäller även 4.2.3.

Riksstyrelsen vill

Tacka stödet som den tredje att-satsen ger uttryck för.

Riksstyrelsen yrkar

att anse följande att-satser besvarade

- att de förändrade samverkansformer som redan är i gång anpassas till de stadgar som råder

Avslag för

- att att-satsen om ytterligare provotid i 4.2.3 stryks/avslås

Motioner om välfärdsverksamhet / Rädda Barnen Välfärd

I detta avsnitt besvaras tre motioner. Riksstyrelsen ger först en bakgrund till besluten om idéburen välfärd och tar sen upp några frågeområden som varit genomgående. Därefter kommenteras varje motion för sig.

Utifrån den verksamhetsinriktning som antogs av Riksmötet 2016, har Rädda Barnen aktivt arbetat för att utöka den direktstödjande verksamheten. Den strategiska plan som antogs av riksstyrelsen och som gällde 2017 – 2021, drog slutsatsen utifrån Verksamhetsinriktningen att flera olika former av direktstöd bör öka. Bakgrunden till beslutet var ett konstaterande att Rädda Barnens arbete innefattade kontakt med alltför få barn i direktstödjande verksamheter. Insikten ökade om att en organisation som ska påverka för barns rättigheter bör ha en bredare och mer kontinuerlig direktstödjande verksamhet som kan ge kunskap om barns verklighet som kan omsättas i påverkansarbetet. Det gällde såväl direktstödjande verksamheter av aktiva medlemmar arrangerade av lokalföreningar och distrikt, som projekt och programverksamhet drivet av medarbetare. Det innefattade också idéburen välfärdsverksamhet.

Under 1990-talet framträdde ett behov av ett starkt påverkansarbete för Rädda Barnen. Barnkonventionen hade antagits av Förenta Nationerna och Sverige ratificerade konventionen. Rädda Barnen utvecklades till en stark påverkansaktör. Samtidigt utsattes välfärdsverksamheterna under första halvan av 1990-talet för en stark press och hårda besparingar till följd av den s.k. 90-talskrisen inom bank-, finans och fastighetssektorerna.

Varefter blev det alltmer uppenbart att välfärden hade stora utmaningar att säkra rättigheterna för de barn som lever i störst utsatthet. Denna utmaning kvarstår, trots många år av ekonomisk tillväxt och starka statliga finanser. Historiskt har organisationer i civilsamhället varit starkt drivande för social innovation och utveckling av nya lösningar i framväxten av välfärdssamhället. Men under perioden sedan 1990-talet har detta dock inte alls varit lika påfallande som tidigare. Andelen idéburna alternativ i svensk välfärd är idag väldigt liten. I länder runt omkring oss varierar det kraftigt hur stor andel som utförs av stat/regioner/kommuner respektive vinstdrivande och icke-vinstdrivande idéburna aktörer. I t.ex. Nederländerna utgör icke-vinstdrivande aktörer nästan hela 50%, i Danmark ca. 14 % men i Sverige endast 3 %.

Med denna samlade erfarenhet bedömde Riksstyrelsen i den strategiska planen 2017 att mer av direktstöd och start för idéburen välfärd kunde stärka Rädda Barnens förmåga att långsiktigt stå vid målgruppernas sida, stärka de barns rättigheter som nås av de direktstödjande verksamheterna och bidra till ett förstärkt påverkansarbete. När ett område inom Rädda Barnens verksamhet gör sig mindre beroende av externa bidrag bidrar detta till att säkerställa Rädda Barnens insatser för barn som lever i utsatthet. Frågan om idéburen välfärd diskuterades

vidare vid Riksmötet 2018 och en specifik gränsdragning beslutades. Den innebar att ytterligare dialog efterfrågades innan något nytt beslut om skola kan fattas.

Samtidigt som den strategiska planen 2017 beslutades av riksstyrelsen, lanserades också ansatsen "Ett Rädda Barnen". Den innebär att vi, genom att söka former för ökad och bättre samverkan och genom att tydliggöra kompletterande roller, kompetenser och kapaciteter i organisationens olika delar, tillsammans blir en starkare aktör för barnets rättigheter. En sådan kompletterande roll har också Rädda Barnens bolag. Riksstyrelsen vill här också lyfta fram det mervärde som skapas av att olika former av direktstödande verksamheter samarbetar och utvecklas parallellt och gemensamt. Det kan handla om insatser inom läxhjälp ledda av en lokalförening som sker i en fritidsgård som drivs av Rädda Barnen Vålfärd, eller när På Lika Villkor eller Centrum för stöd och behandling utvecklar direktstöd eller utbildningar som hittar nya vägar till målgrupperna.

Rädda Barnen som aktör agerar på många olika arenor, i flera olika roller och med många arbetsmetoder. Syftet är att nå vår vision om att göra Barnkonventionen verklig för varje barn och att göra största möjliga skillnad för barn varje dag. Bolagen ger tillträde till delvis nya arenor, med nya arbetsmetoder som kompletterar helheten. Rädda Barnen Vålfärd kan som bolag söka andra vägar för att finansiera verksamhet för barn än vad som är möjligt för Riksförbundet. I Rädda Barnens kunskapsspridande uppdrag kan t.ex. Rädda Barnen Vålfärd erbjuda högkvalitativ utbildning och ta fullt betalt för dessa. Det är inte möjligt för Riksförbundet Ett exempel är utbildningen i traumamedveten omsorg, med stora avtal med Skolverket och Statens institutionsstyrelse (SiS). Om dessa utbildningar skulle säljas av Riksförbundet med den omfattning som sker idag, skulle Riksförbundet bli moms-pliktigt. Alternativet skulle vara att erbjuda utbildningarna gratis, vilket då skulle dra resurser från andra behov inom Riksförbundet, eller så skulle utbildningsverksamheten behöva läggas ned.

I processen med att utveckla idéburen vålfärd som en del av Rädda Barnens arbetsmetoder, har några frågeområden varit återkommande. Dessa finns också i lite varierande grad i de tre motioner till Riksmötet som berör Rädda Barnen Vålfärd:

- hur styrs verksamheten?
 - vad innebär vålfärdsverksamheten för påverkansuppdraget?
 - hur relaterar vålfärdsverksamheten till konventionsstatens ansvar för barnets rättigheter?
- Nedan ger riksstyrelsen kortfattat sin syn på dessa frågor, i ett samlat svar för samtliga tre motioner.

Ägardirektiv styr verksamheten

När riksstyrelsens startade Rädda Barnen Vålfärd utfärdades ägardirektiv som styr verksamheten. Av direktiven framgår att syftet är att stärka och förverkliga barns rättigheter till hälsa, utbildning och trygghet och skydd. Som ett syfte anges också att verksamheterna ska stärka Rädda Barnens påverkansarbete genom att erfarenheterna ur verksamheten ger kunskap, trovärdighet och aktualitet åt påverkansarbetet. Som målgrupper anges de

målgrupper av barn som fastställts i riksförbundets strategiska plan, dvs. de barn som lever i störst utsatthet och marginalisering.

Ägardirektivet anger också, om bolaget ingår i samarbeten eller partnerskap med andra aktörer, att det ska ske med bibehållet oberoende för Rädda Barnen. Vi ska som en självständig, politiskt obunden organisation även i sådana fall kunna bedriva barnrättsfokuserat påverkansarbete utan att ta hänsyn till uppdrag och relationer som bolaget ingått för sin verksamhet. Riksstyrelsen får regelbundet rapporter om hur verksamheten utvecklas och såväl interna som externa revisorer granskar bolagen.

Av ägardirektiven framgår också att bolaget ska, där det är möjligt och relevant för aktuell verksamhet, ta tillvara kunskap, erfarenhet och engagemang hos Rädda Barnens medlemmar.

Välfärdsverksamheten och påverkansarbetet

Ibland pekas det på uppdelningen mellan att vara en organisation som har en "röstbärande" roll eller en organisation som ger "service", alltså gör direktstödande verksamhet och att dessa roller inte går att kombinera/att en serviceorganisation riskerar att förlora trovärdighet. Det antyds att båda dessa roller inte skulle gå att kombinera t ex genom att en organisation inriktad på direktstöd/service skulle riskera att förlora trovärdighet i påverkansarbetet. Dessa båda roller togs fram inom forskningen som ett sätt att beskriva hur olika ideella organisationer prioriterar och vilken roll som organisationen sätter främst. Många ideella organisationer utför båda dessa roller och för Rädda Barnen är detta inte nytt. Vi har haft direktstödande verksamhet (service) parallellt med påverkansarbetet (röst) under många år innan 2016, inte minst genom arbetet inom Centrum för stöd och behandling.

Flera andra ideella organisationer kombinerar också och hittar styrka i att vara organisationer som både driver direktstöd och påverkansarbete. Det gäller t.ex. landets tio olika stadsmissioner, som är en kraftfull påverkansaktör i hemlöshetsfrågor samtidigt som man driver många verksamheter för utsatta

(Länk: [Om Stadsmissionen - Riksföreningen Sveriges Stadsmissioner](#)).

Rädda Barnen Välfärd ska bidra till riksförbundets påverkansarbete, enligt ägardirektivet. Påverkansarbetet om t.ex. barns rätt till en meningsfull fritid får kraft och aktualitet av den erfarenhet som de tre fritidsgårdarna ger. På samma sätt blir Sverigeverksamheten starkare i påverkansarbetet av att Centrum för stöd och behandling tar emot barn för behandling. Direktstödet under flyktingsituationen 2015/2016 och nu under Ukraina-kriget stärker Rädda Barnens ställning som påverkansaktör i migrationsfrågor. Riksstyrelsen vill vara tydlig med att direktstöd ger kunskap, erfarenhet och trovärdighet som skapar god grund för påverkansarbetet.

Konventionsstatens ansvar för barnets rättigheter

De stater som skrivit under barnkonventionen har en skyldighet att garantera barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen. Den skyldigheten gäller staten Sverige oavsett vilken aktör som är utförare av en viss välfärdstjänst. Ansvar för att leva upp till barnkonventionen kan konventionsstaten inte överlåta åt någon annan. I förslaget till stadgar för Rädda Barnen finns nu en skrivning som relaterar just till "konventionsstatens ansvar" som, innebär att Rädda Barnen inte ska ta över konventionsstatens ansvar, men kan vara en aktör i utförande av välfärdstjänster som konventionsstaten ansvarar för samt erbjuda komplement till dessa.

Motion 8: Styrning av Rädda Barnen Välfärd

*Motionär: Lokalföreningarna i Kungälv, Härryda-Mölndal-Partille och Göteborg
Distriktsföreningen Göteborg*

Rädda barnens styrelse har fattat beslut om att starta Rädda Barnen Välfärd AB. Den verksamhet som RB Välfärd idag bedriver görs som driftsentreprenad inom fritidssektorn i Stockholm och RB säljer även utbildningar i form av traumamedveten omsorg. I de expansionsplaner som RB Välfärd har beskrivit finns även familjehemsvård och annan verksamhet inom social barnavård mm.

Det finns en rad olika komplikationer att som barnrättsorganisation och påverksansorganisation drifta verksamheter som tidigare främst hanterats av det offentliga. I verksamheter som omfattas av upphandling kommer alltid pris att vara en avgörande faktor när grundkriterier för upphandling är uppfyllda. Vår uppfattning är att krävs en ordentlig genomlysning av vilken typ av verksamhet som Rädda Barnen Välfärd AB ska driva utifrån att det kan påverka "varumärket" Rädda Barnen.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

Att Rädda Barnens styrelse tar ställning genom tydliga ägardirektiv vilken typ av verksamhet som Rädda Barnen Välfärd AB ska vara verksamma inom.

Riksstyrelsens svar

Riksstyrelsen delar motionärens åsikt

- att det är viktigt att verksamheten inom Rädda Barnen Välfärd styrs av tydliga ägardirektiv.

Riksstyrelsen anser

- att befintliga ägardirektiv och mekanismer är tillräckliga för en tydlig styrning av Rädda Barnen välfärd.

Riksstyrelsen delar inte motionärens åsikt

- att Rädda Barnen Välfärd genom deltagande i upphandlingar skulle medverka till prispress. Rädda Barnen Välfärd deltar inte i s.k. prisupphandling eller lägger anbud genom att lägga lågt pris. De

upphandlingar bolaget hittills deltagit i innebär att priset är fastställt på förhand av den upphandlande förvaltningen eller myndigheten och de som lämnar anbud beskriver vilken kvalitet de vill fylla den med.

Riksstyrelsen vill uppmärksamma riksmötet på

- att i en aktuell upphandling, där Rädda Barnen Valfärd ska starta och driva tre psykologmottagningar på uppdrag av Region Stockholm, har Rädda Barnen Valfärds anbud fått mycket höga kvalitetspoäng i den jämförande granskning som utförts av regionen.

Riksstyrelsen yrkar att motionen anses besvarad.

Motion 19: Ska Rädda Barnen fortsätta vara en rättighetsorganisation?

Motionärer: Rädda Barnen Stockholms Distrikt och Rädda Barnen Västerort

Bakgrund och syfte

Som Rädda Barnen tidigare informerat har ett aktiebolag bildats och genom offentlig upphandling har man tagit över ansvaret för ett antal fritidsgårdar i Järvaområdet i Stockholm.

I samband med genomförandet av denna verksamhet har vi som distrikt och lokalförening noterat ett antal frågeställningar.

Exempelvis kan vi se en svårighet för Rädda Barnen att driva denna typ av verksamhet på uppdrag av stadsdel/kommun/region och samtidigt agera oberoende och exempelvis framföra kritik om barnens rättigheter inte för övrigt tillgodoses av stadsdelen/kommun/regionen,

Denna typ av risk uppmärksammades tidigare vid Riksmötet 2018 då det fanns en stor enighet om att ett beslut om att driva skolor är en så pass stor fråga och strategisk förändring att ett beslut togs att Riksmötet måste vara den som tar ställning till detta. Att vara den part som bedriver samhällstjänster hotar-att skada Rädda Barnens legitimitet som rättighetsorganisation.

Enligt Rädda Barnens grundläggande princip ska Rädda Barnen inta en oberoende ställning i sitt agerande gentemot stater och myndigheter. Rädda Barnen ska inte ta över det ansvar som FN:s konvention om barnets rättigheter ålägger konventionsstaten.

Det finns en tanke i att bedriva ett förändringsarbete genom att visa på olika sätt staten kan se till att tillgodose barns rättigheter. Det är i detta skede Rädda Barnen tar fram olika verksamheter för att visa andra aktörer hur ett sådant arbete kan bedrivas. I krissituationer där vi ser att staten inte har möjlighet att tillgodose barns rättigheter går vi in temporärt och gör arbetet. Det finns alltid en långsiktig tanke i att det är konventionsstaten som ska ha det slutgiltiga ansvaret att tillgodose detta.

Vi förstår att det kan finnas tanke i att Rädda Barnen som organisation har möjlighet att ha en fristående del där de kan testa olika samhällsmodeller som kan spridas till andra. Däremot uppstår en stor oro när vi ser att aktiebolaget har en uttalad ambition om att Rädda Barnen Valfärd AB satsar på att bli Sveriges femte största aktör inom idéburen vård och omsorg (altinget.se/artikel/radda-barnen-vill-bli-topp-fem-inom-ideburen-valfard). Detta är en väldigt stor principiell förändring för Rädda Barnen som

medlemmarna inte har tagit ställning till. Vi ser också en farhåga i att fler lokalföreningar och distrikt väljer att gå samma linje och skapa idéburna aktieföretag.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

Att Riksstyrelsen skall ta fram en policy som definierar hur idéburen välfärdsverksamhet skall bedrivas inom Rädda Barnen

Att policyn utformas till att säkerställa att Rädda Barnens grundläggande princip inte frångås om att vara oberoende och inte ta över konventionsstatens ansvar.

Att Rädda tills vidare inte sammankopplar satsningar inom idéburen välfärdsverksamhet med Rädda Barnens varumärke tills riksmötet har tagit ställning i frågan.

Riksstyrelsens svar

Riksstyrelsen delar motionärens åsikt

- att Rädda Barnen fortsatt ska vara en rättighetsorganisation.
- att det är viktigt att det är tydligt definierat hur idéburen välfärdsverksamhet skall bedrivas inom Rädda Barnen

Riksstyrelsen anser

- att idéburen välfärdsverksamhet inte bara är fullt förenligt med att vara en rättighetsorganisation utan att det har goda förutsättningar att förstärka Rädda Barnens påverkansarbete genom de erfarenheter och den kunskap verksamheten genererar.
- att befintliga ägardirektiv är tillräckliga för en tydlig styrning av Rädda Barnen välfärd.

Riksstyrelsen delar inte motionärens åsikt

- att det behövs en ytterligare policy för att definiera hur idéburen välfärdsverksamhet skall bedrivas inom Rädda Barnen, utöver befintliga ägardirektiv.
- att Rädda Barnen genom välfärdsverksamheten skulle kunna ta över konventionsstatens ansvar. Konventionsstaten har fortsatt huvudansvar även för välfärdsverksamheter som drivs av andra aktörer. I fallet med de fritidsgårdar i Järva-området som motionären omnämner kvarstår ansvaret hos Stockholms stad och gårdarna betecknas som Stockholms stads fritidsgårdar (se länk: <https://ung.stockholm/hitta-fritidsgard-och-ungdomsgard/fritidsgard-och-ungdomsgard/bla-huset/>).
- att välfärdsverksamheten inte ska sammankopplas med Rädda Barnens varumärke tills riksmötet har tagit ställning i frågan. Riksstyrelsen menar att idéburen välfärd ligger väl inom ramen för vad Rädda Barnen kan och bör göra för att stärka barns rättigheter.

Riksstyrelsen vill uppmärksamma riksmötet på

- I fallet med fritidsgårdarna i Järva säkrar Stockholms stad sitt ansvar för gårdarna dels genom avtal med Rädda Barnen Välfärd om hur fritidsgårdarna ska skötas och dels genom återrapportering från Rädda Barnen Välfärd, både genom avtals- och verksamhetsuppföljning.

Riksstyrelsen yrkar

att anse följande att-satser besvarade

- att Riksstyrelsen skall ta fram en policy som definierar hur idéburen välfärdsverksamhet skall bedrivas inom Rädda Barnen
- att policyn utformas till att säkerställa att Rädda Barnens grundläggande princip inte frångås om att vara oberoende och inte ta över konventionsstatens ansvar.

avslag för

- att Rädda tills vidare inte sammankopplar satsningar inom idéburen välfärdsverksamhet med Rädda Barnens varumärke tills riksmötet har tagit ställning i frågan.

Motion 21: Aktiebolaget Rädda Barnen Valfärd kan hämma Rädda Barnens påverkansarbete och ambitionen att göra Rädda Barnen till Sveriges bästa barnrättsorganisation

Motionärer:

Ami Norén, Socionom, Gestaltterapeut, kontaktperson, amivika@telia.com,

Ordförande lokalavdelning Mora-Orsa-Älvdalen,

Vice ordförande Dalarnas Distrikt Ann-Britt Norin. Specialpedagog,

styrelsemedlem Rädda Barnen Mora-Orsa-Älvdalen Karin Lübeck, socionom, familjeterapeut,

styrelsemedlem Rädda Barnen Mora-Orsa-Älvdalen Unni Öhman,

ordförande Rädda Barnen Borlänge-Säter och Distrikt Dalarna Julia Ingridsson Broman

Biblioteksassistent

Ordförande i Ludvika/Smedjebacken Christina Johansson Förskollärare, lokalföreningen

Ludvika/Smedjebacken.

Lena Grudd leg. förskollärare, föräldrastödssamordnare, familjepedagog, styrelsen Mora Orsa Älvdalen

Från artiklar och presentationer på Rädda Barnens sida kan man läsa en hel del om bakgrunden och tankarna med Aktiebolaget Rädda Barnen Valfärd. Där finns också presentationer av styrelsen och de planer som finns för framtiden.

”En sån verksamhet skulle också förstärka Rädda Barnens påverkansarbete” säger VD Johannes Nilsson i en artikel i tidningen Alltinget. ”Det viktigaste syftet med Rädda Barnens välfärdsverksamhet är att förändra verkligheten och uppväxtvillkoren för våra målgrupper” står det vidare i intervjun med VD.

De områden som nämns som lämpliga för bolaget är utbildningsverksamhet, fritidsgårdar, familjehemsverksamhet, psykiatriska kliniker som tar emot barn och föräldrar. Rädda Barnens målgrupper är

- barn i migration
- barn i socioekonomisk utsatthet
- barn utsatta för våld.

Att se hur Aktiebolaget Rädda Barnen Valfärd kan ha som uppgift att förändra verkligheten och uppväxtvillkoren specifikt för dessa grupper är svårt. I Sverige har vi en generell välfärd och oavsett bakgrund och sociala förhållanden skall du ha samma tillgång till välfärden.

Psykiatriska kliniker som tar emot barn och föräldrar ges som exempel på områden att verka i. Barnpsykiatriska kliniker ska drivas enligt Hälso- och sjukvårdslagen och övrig lagstiftning och bestämmelser relevanta för uppdraget. Svensk hälso- och sjukvård skall vara jämlik, god och säker och ges enligt den prioriteringslagstiftning som finns. Därför förefaller Rädda Barnens värderingar irrelevanta när det gäller att bedriva specialistsjukvård och barn- och ungdomspsykiatri ska inte bedrivas för att stärka Rädda Barnens påverkansarbete.

Etiska principer (Prioriteringar i vården -1177 Vårdguiden) Prioriteringarna i hälso- och sjukvården ska bygga på en värdegrund som riksdagen har beslutat om. Värdegrunden innehåller tre principer rangordnat:

- Människovärdesprincipen
- Behovs- och solidaritetsprincipen
- Kostnadseffektivitetsprincipen

Medlemsrörelsen kan inte och ska inte ta ställning till om Rädda Barnen välfärd AB kan uppfylla villkoren. Därför är det svårt för medlemsrörelsen att ha en åsikt eller hitta former för samverkan med Rädda Barnen AB när det gäller Barn och Ungdomspsykiatri och också i andra lagstadgade verksamheter. Barn och unga som Rädda Barnens volontärer kommer i kontakt med skall hänvisas till bästa vård oavsett vem huvudmannen är. Organisationens värdegrund och profil ska inte påverka vården vare sig det är Rädda Barnen AB med sina värderingar eller annan civilsamhällets organisation.

Familjehemsvården är en lagstadgad verksamhet inom sociallagstiftningen och lyder under sitt eget regelverk. Att Rädda Barnen skulle ha sin profil på familjehemmen och därigenom driva påverkansarbete öppnar också för att andra organisationer kan påverka med sin profil.

Rädda Barnen kan göra skillnad genom att stötta våra målgrupper i tillgång till vård och omsorg. Lagstiftaren är tydlig med att patienten är medskapare i vården (Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården – Socialstyrelsen) Människor som lever i utsatthet kan ha svårt att tillgodose sin möjlighet och rätt att vara med i vårdprocessen och där kan civilsamhällets organisationer vara en viktig aktör. Stödperson, information, gruppverksamhet bland våra målgrupper, stöd i kontakt med vård och myndigheter, fritidsaktiviteter.

I stället för att utreda och initiera insatser för barn och unga med autismspektrumstörning kan man initiera fritidsaktiviteter i samverkan med patientgrupper för bättre inkludering i, och tillgänglighet till en

aktiv fritid på lika villkor. Samma resonemang kan föras kring många andra patientgrupper inom barn- och ungdomspsykiatri och kring barn i behov av socialtjänstens insatser.

I organisationspropositionen avsnitt 3:7 om företräderskap står det i sista att satsen att "ingen av dessa (bolag, lokalförening, distrikt, kansli) har ensamrätt till initiativ eller verksamhet inom något geografiskt område".

I punkt 3:9 sista att satsen föreslår riksstyrelsen riksmötet "att fortsätta främja samarbete och dialog mellan medlemsrörelse, bolag och kansliets olika avdelningar".

Aktiebolag har sin egen lagstiftning och är ansvarig inför bolagsstämman. Som medlemsrörelse och lokalförening är det svårt att se hur man ska och kan vara delaktig i lokalt samarbete med bolag som Rädda Barnen driver. För oss är det också otydligt hur ägardirektivet ser ut, när bolagsstämman sker och hur medlemsrörelsens medverkan i bolagsstämman ser ut.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

Att styrelsen tydliggör uppdrag och skiljelinjer mellan Aktiebolaget Rädda Barnen Valfärd och medlemsrörelsen

Att styrelsen tydliggör hur Aktiebolaget Rädda Barnen Valfärd genom sin verksamhet anser sig kunna förändra verkligheten och uppväxtvillkoren för våra målgrupper.

Att styrelsen ger aktiebolaget Valfärd Rädda Barnen tydliga direktiv inom vilka områden de skall bedriva verksamhet.

Att de sista attsatserna i styrelsens organisationsproposition avsnitt 3:7 och avsnitt 3:9 stryks

Riksstyrelsens svar

Riksstyrelsen delar motionärens åsikt

- att det är viktigt att verksamheten inom Rädda Barnen Valfärd arbetar utifrån ett klart och transparent uppdrag och med tydliga ägardirektiv.
- att det är viktigt att genom verksamhetens uppföljning kunna visa hur Rädda Barnen Valfärd påverkar barns uppväxtvillkor.
- att de regler för välfärdsverksamheter som gäller enligt svenska lagar och förordningar självklart inte kan upphävas av Rädda Barnen.

Riksstyrelsen anser

- att befintliga ägardirektiv är tillräckliga för en tydlig styrning av Rädda Barnen välfärd.
- att uppdraget att samarbeta med medlemsrörelsen framgår av ägardirektiven till Rädda Barnen Valfärd men att det tar tid att utveckla goda exempel på dialog och samarbete. Sådan samverkan är ännu i ett tidigt skede.
- att vikten av att genom uppföljning kunna visa hur Rädda Barnen påverkar barns livsvillkor och rättigheter gäller all verksamhet som Rädda Barnen bedriver, i medlemsrörelsen, av medarbetare eller

bolag.

- att idéburen välfärd handlar om att ideella organisationer utför och kompletterar det offentliga ansvaret och därmed förstärker målgruppernas möjlighet att få den vård, omsorg och stöd som de är i behov av.

Riksstyrelsen vill

- att Rädda Barnen ska stärka förmågan att kunna följa och visa vilken effekt vi åstadkommer för barn, i alla former av verksamhet och delar av organisationen. Strategin för 2022-2024 pekar på vikten av detta. Det gäller t ex effektmätning, en bättre insamling och användning av kunskap, nyttjande av digitalisering mm. Rädda Barnens båda bolag är delaktiga i utvecklingen av sådana metoder. Avsikten är att under strategiperioden ta viktiga steg framåt för att ännu bättre ska kunna visa hur all Rädda Barnens arbete gör skillnad för målgrupperna.

- fortsätta främja samarbete och dialog mellan de olika delarna av Rädda Barnen, inklusive mellan Rädda Barnen Välfärd och medlemsrörelsen, när och där det är möjligt och relevant.

Riksstyrelsen yrkar

Bifall till

- att styrelsen tydliggör hur aktiebolaget Rädda Barnen Välfärd genom sin verksamhet anser sig kunna förändra verkligheten och uppväxtvillkoren för våra målgrupper.

att anse följande att-satser besvarade

- att styrelsen tydliggör uppdrag och skiljelinjer mellan Aktiebolaget Rädda Barnen Välfärd och medlemsrörelsen

- att styrelsen ger aktiebolaget Välfärd Rädda Barnen tydliga direktiv inom vilka områden de skall bedriva verksamhet.

avslag för

-att de sista attsatserna i styrelsens organisationsproposition avsnitt 3:7 och avsnitt 3:9 stryks.

Motioner om kommunikation

Genom samtliga motioner om Rädda Barnens kommunikation löper en röd tråd som handlar om hur kommunikationen är avgörande för att Rädda Barnen ska kunna leva upp till löftet att varje dag göra världen lite bättre för barn, på väg mot visionen om en värld där barnkonventionen är verklig för varje barn. Tydlig, snabb och effektiv kommunikation är grundläggande:

- för att nå ut med kunskap om barnrättsfrågor och för ett starkt påverkansarbete;
- för att väcka engagemang och rekrytera aktiva medlemmar, liksom regelbundna, trofasta givare för Rädda Barnens verksamhet;
- för att lära och inspireras av varandra internt och skapa en känsla av samhörighet och att vi jobbar som Ett Rädda Barnen.

Ett påverkansarbete där Rädda Barnen tar en aktiv roll i samhällsdebatten är bara möjligt med en tydlig kommunikation som når fram i mediabruset, där Rädda Barnen syns och kommer till tals i de frågor vi driver. För att det ska lyckas behöver vi jobba ännu mer och ännu bättre tillsammans, som Ett Rädda Barnen, där vi med våra olika kompetenser och perspektiv kompletterar varandra. Detta är också inriktningen i Rädda Barnens strategi för 2022-24: att medlemsrörelse och kansli arbetar närmare varandra i påverkansarbetet. För att dessutom bli ännu starkare föreslår riksstyrelsen i sin proposition om barnrättspolitisk plattform att vi tillsammans i en process fram till Riksmötet 2024 ringar in och söker en gemensam övergripande inriktning för bland annat Rädda Barnen påverkansarbete.

En annan helt avgörande punkt för Rädda Barnens position i samhällsdebatten är att nå, lyssna på och lyfta barns egna röster mycket mer systematiskt än idag, på nya sätt och genom nya kanaler – kanaler där barn finns. Även detta är en prioriterad uppgift för innevarande strategiperiod, och manifesterar sig bland annat genom årets upplaga av Ung Röst, där 8000 unga i Sverige har tillfrågats om sina livsvillkor i Sverige, liksom i de förslag som utifrån de senaste årens organisationsutredning läggs fram, om förstärkt samverkan med Rädda Barnens Ungdomsförbund (RBUF). En viktig aspekt av detta handlar om samverkan med RBUF i kommunikations- och påverkansarbetet.

Under perioden 2018 – 2020 genomfördes ett arbete för att förstärka Rädda Barnens kommunikativa tydlighet och varumärke. Arbetet resulterade i det som idag är Rädda Barnens löfte och riksmötesbeslut 2020 om vår vision att göra Barnkonventionen verklig för varje barn. För att väcka engagemang och ett aktivt gensvar hos våra målgrupper handlar det, precis som när det gäller att nå fram i samhällsdebatten, om att stärka tydligheten i kommunikationen om Rädda Barnen, för att bli fler medlemmar, men också fler som regelbundet och trofast vill stötta Rädda Barnens arbete ekonomiskt. Även detta, både att vända medlemsutvecklingen och att öka viljan att skänka pengar till Rädda Barnen är del av strategin för 2022-24. Det kräver snabb och målgruppsanpassad kommunikation

En viktig faktor för det fortsatta arbetet med Rädda Barnens kommunikation är att åren av pandemi har bidragit till en större digital vana och förstärkning av alternativa kanaler, som digitala seminarier, korta filmer och poddar. Insikten om behovet av en väl fungerande internkommunikation har också förstärkts och där har vi mer att göra. Det som redan har utvecklats handlar om ökad Medlemskommunikationen med fler nyheter på medlemssidorna och ett specifikt regelbundet nyhetsbrev för aktiva medlemmar. Nyhetsbrevet samlar ihop korta reportage om det viktigaste som hänt och vad som är på gång. Vi anordnar också regelbundna digitala seminarier inom relevanta ämnen för medlemmar och aktiva. Under 2021 arrangerades drygt 70 sådana seminarier. Utöver det har det i regionerna ordnats digitala

seminarier regionalt och lokalt. De digitala seminarierna har till exempel handlat om mångfald och inkludering, medlemsrekrytering, de svenska barnen i Syrien, barnfattighedsrapporten och lugna, lyssna stärk - psykologisk första hjälpen. Formerna fungerade också mycket bra i uppstarten av den nationella flyktingresponserna 2022, med väldigt många deltagare i de första digitala seminarierna som då hölls.

Samtidigt ser vi att det finns fortsatt gap och utvecklingsbehov. Därför gjordes också en ordentlig analys 2021 av Rädda Barnens internkommunikation med intervjuer och ringstuga med personer inom organisationen, lokalföreningar, ordförande mm. Både medarbetare och styrelseaktiva i rörelsen tillfrågades hur internkommunikationen fungerar. Utifrån förstudien innefattar Rädda Barnens strategi för 2022-2024 en särskild satsning på intern- och medlemskommunikation. Flera rekryteringar har gjorts på kansliet och pågår för att stärka medlems- och kommunikationsteamerna och stödet till medlemsrörelsen för att förverkliga och förbättra ambitionerna kring internkommunikation i strategin och det som kom fram i studien. En slutsats från analysen är att även inom medlems- och internkommunikation behöver relevansen i kommunikationen öka, genom att gå från masskommunikation till mer målgruppsanpassad kommunikation.

Arbetet med att bygga en tydlig, snabb och effektiv kommunikation är inte klart. Det behöver fortsätta. För att lyckas behöver det göras tillsammans, som ett Rädda Barnen.

Motion 1: Aktiv roll i samhällsdebatten

*Motionär: Stina Linnarsson och Margot Johansson
fd distriktsordföranden Distrikt Skaraborg Södra Älvsborg*

Bakgrunden till motionen är två händelser med barn inblandade som är högaktuella i media och kommentarerna i omvärlden är många. Det gäller dels de afghanska pojkarna som efter gymnasiestudier utvisas till Afghanistan, dels 3-åriga Tim – som är född i Sverige och har bott i en svensk familj sedan han var några veckor gammal och som han gärna får stanna hos – som hotas av utvisning till Nigeria. Vi är förvånade över att Rädda Barnens riksstyrelse varit så tysta och osynliga i påverkansarbetet.

Vid båda dessa tillfällen har vi saknat uttalanden och kommentarer från Rädda Barnens riksstyrelse. Vi anser det betydelsefullt att vår organisation genom Riksstyrelsen syns och hörs. Politiker och andra makthavare lyssnar till oss.

Det är till stor del tack vare Rädda Barnens mångåriga påverkansarbete som Barnkonventionen blivit lag i Sverige. Nu är det vårt ansvar att se till att lagen följs. Lagen gäller alla barn. Det är självklart att barns bästa ska vägas in i myndigheters beslut, vilket inte skedde när Tims öde skulle avgöras: "att något skulle vara i strid med barnets bästa är inte direkt grund för att bevilja uppehållstillstånd" (C Bexelius, rättschef Migrationsverket).

I Riksstyrelsen finns mycket kunskap och de förtroendevalda har olika specialkompetens som bör komma samhällsdebatten om barns rättigheter tillgodo.

Vi vet att representanter för Rädda Barnen inte uttalar sig i enskilda fall, men det finns möjlighet att uttala sig generellt – som Barnombudsmannen gjort i radio och TV – med stöd av Barnkonventionen och med utgångspunkt från aktuella fall. Vi måste tydligt visa att Rädda Barnen gör sitt yttersta för barnens bästa.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

Att Rädda Barnens riksstyrelse ska ta en mer aktiv roll i samhällsdebatten när det handlar om barns rättigheter. Arbetet ska ha tydlig fokus på att få möjlighet att synas, komma till tals och informera om barns rättigheter i tidningar, radio, TV och sociala medier och informera om barns rättigheter utifrån Barnkonventionen.

Riksstyrelsens svar

Riksstyrelsen delar motionärernas åsikt

- att det är viktigt att Rädda Barnen tar en aktiv roll i samhällsdebatten, genom att synas, komma till tals och informera i tidningar, radio, TV och sociala medier om barns rättigheter utifrån Barnkonventionen. Ett aktivt kommunikations- och påverkansarbete är en av de fundamentala byggstenarna för en barnrättsorganisation.
- att det bland Rädda Barnens förtroendevalda finns specialkompetens som bör komma samhällsdebatten om barns rättigheter tillgodo. Självklart ska riksstyrelsen fortsättningsvis, precis som övriga delar av Rädda Barnen, vara en aktiv part i detta

Riksstyrelsen vill uppmärksamma riksmötet på

- Rädda Barnens påverkansarbete på riks-, regional- och lokal nivå, och vår aktiva roll i samhällsdebatten om barns rättigheter har ett tydligt genomslag redan idag. Rädda Barnen syns och hörs i media, i sociala media, i TV och i radio. Politiker, press- och media vänder sig spontant till oss för kunskap och analys.
- En sammanställning av Rädda Barnens genomslag i media 2021 visar att antalet artiklar ökade med nästan 20 procent jämfört med 2020. Även kvaliteten i hur vi når ut har ökat – nyckeltalet för detta har ökat, från 22 stycken år 2020 till 29 stycken år 2021. Det betyder att Rädda Barnens rapporter får genomslag, att vi våra talespersoner citeras flitigt och att vi når fler mediekonsumenter.

Riksstyrelsen vill

- att Rädda Barnen vidareutvecklar och ytterligare stärker kommunikations- och påverkansarbetet, i enlighet med inriktningen i strategin för 2022-24: att medlemsrörelse och kansli arbetar närmare varandra i påverkansarbetet och att Rädda Barnen lyfter barns egna röster mer systematiskt än idag.
- att ett stärkt kommunikations- och påverkansarbete grundas i den föreslagna processen att tillsammans i organisationen ringa in och ge en övergripande gemensam inriktning för Rädda Barnen påverkansarbete, dvs. i enlighet med styrelsens proposition till riksmötet om att tillsammans i organisationen till 2024 arbeta fram en barnrättspolitisk plattform.

Riksstyrelsen yrkar bifall för motionen

Motion 4: Profilprodukter

Motionär: Rädda Barnens lokalförening i Lund

För några år sedan kunde man genom Rädda Barnens kundtjänst enkelt beställa olika profilprodukter av hög klass, riktade mot barn, med Rädda Barnens logga. Det kunde handla om termosflaska, sittunderlag, ryggsäck, vattenflaska och användbara kassar i klatschigt röd färg. Jag köpte gärna dessa produkter som uppskattade presenter till barn och barnbarn. På riksmötet i Jönköping 2011 kunde man köpa en röd hopfällbar solstol med Rädda Barnen på ryggen. Det fanns också fina keramikmuggar med Rädda Barnens logga samt barnvänliga almanackor. När man gick på stan med en sådan ryggsäck blev jag ibland stoppad och tillfrågad var kan man köpa en sådan ryggsäck? Stolt svarade jag ”Rädda Barnens kundtjänst”. Det fanns också användbara röda nyckelband lämpliga som presenter till våra volontärer. Dessutom förtjusande gratulationskort med en bild på ett sovande barn, perfekt att skicka till en nybliven småbarnsfamilj.

Det enda man nu kan köpa genom BELWRK (fd. fru Ohlsson), som ersatt kundtjänst, är en keps, ett paraply, T-shirt och luvtröja samt ballonger. Varför slutade kundtjänst att sälja alla dessa fina profilprodukter som ger automatisk reklam för Rädda Barnen. Denna reklam bidrar också till den nu så aktuella kampanjen för att öka medlemsantalet. Vi måste ta alla tillfällen att bli mer synliga i samhället.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

Att återuppta försäljning av ovanstående relevanta profilprodukter och eventuellt utökar sortimentet av produkter anpassade till barn

Att försäljningen kan skötas av BELWRK om kundtjänst inte har möjlighet att återuppta denna viktiga tjänst.

Riksstyrelsens svar

Riksstyrelsen delar motionärernas åsikt:

- att ett sortiment av fina profilprodukter kan bidra till att både skapa extern synlighet och intern samhörighet och stolthet för Rädda Barnen.

Riksstyrelsen vill uppmärksamma riksmötet på

- Inköp och lagerhållning av profilprodukter har historiskt varit en stor utgiftspost.

- att kansliet under 2022 ser över olika lösningar för inköp och distribution av profilprodukter, med målsättningen att hitta en lösning utan att behöva ha laghållning av produkter och därmed undvika den kostnaden.

- Såväl tillverkning som distribution av profilprodukter har miljö- och hållbarhetseffekter som behöver vägas in när det gäller såväl inriktning för som omfattning av att erbjuda profilprodukter. Som global organisation har vi som gemensamt mål att halvera Rädda Barnen-rörelsens gemensamma

klimatutsläpp till 2030. För att nå det målet behöver vi ta noga hänsyn till och minimera beslut och verksamhet som kan påverka klimatet negativt.

Riksstyrelsen vill

- att Rädda Barnen fortsatt ska erbjuda ett sortiment av profilprodukter. Utbudet ska vara miljömässigt hållbart, kostnadseffektivt vad gäller inköp och lagerhållning och praktiskt användbart i verksamheten.

Riksstyrelsen yrkar att motionen anses besvarad.

Motion 11: Erbjud månadsgivare att också bli medlemmar

*Motionär: Styrelsen för Rädda Barnens distrikt i Västmanland
(genom Gigi Lönn sekreterare)*

Det har länge diskuterats om och på vilket sätt som månadsgivare skulle kunna erbjudas medlemskap i Rädda Barnen. Det finns även riksmötesbeslut som tagits kring frågan. Att erbjuda månadsgivare medlemskap kan ske på väldigt många olika sätt. Både i förhållande till hur frågan ställs och till hur en medlemsavgift ska betalas. Det är inte möjligt att göra en kollektivanslutning av månadsgivare. Dom måste själva på något sätt välja och ta ställning till om dom vill vara medlemmar eller inte i Rädda Barnen.

Det är också vår erfarenhet att många månadsgivare tror att de automatiskt är medlemmar.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

Att det i arbetet med Rädda Barnens medlemsstrategi prioriteras att underlätta för månadsgivare att också bli medlemmar i Rädda Barnen

Att det i informationen om att bli månadsgivare alltid lyfta fram möjligheten att *även* bli medlem.

Riksstyrelsens svar

Riksstyrelsen delar motionärernas åsikt

- att det ska vara så lätt som möjligt för den som så önskar att bli medlem i Rädda Barnen och att såväl tydlig kommunikation som enkla praktiska lösningar är viktigt för att underlätta steget till medlemskap.

Riksstyrelsen vill uppmärksamma riksmötet på

- att det just nu pågår flera initiativ med att förenkla för fler att engagera sig i Rädda Barnen. En strategi för engagemang har tagits fram under våren 2022 med tydliga argument för varför en ska engagera sig i Rädda Barnen med tid och röst (aktiv som medlem) och/eller gåva (givare). Det ska vara tydligt och enkelt att engagera sig. Strategin för engagemang bygger på Rädda Barnens löfte, vision och varumärkesplattform och underbyggs av kommunikation som berättar vad vi gör - för att fler ska förstå

varför vi finns och därmed öka förtroendet för Rädda Barnen som organisation och att fler ska vilja engagera sig.

- att med strategin som grund har flera rekryteringskampanjer av nya medlemmar genomförts. En exempelvis tillsammans med Friskis och Svettis. Flera annonseringar "Bli medlem" har också gjorts i sociala medier. Berättelser om vad olika medlemmar och volontärer gör i Rädda Barnen har spridits som inspirerande exempel i digitala kanaler. Sidorna om medlemskap har utvecklats med bland annat tydligare argument till varför en ska bli medlem i Rädda Barnen samt med uppmaningar om att engagera sig i någon verksamhet nära där en bor. Hösten 2021 öppnades Rädda Barnens volontärplattform där vi samlar berättelser från aktiva medlemmar och volontärer samt där det går att prenumerera på volontära uppdrag från Rädda Barnen.

- att en guide för medlemsrekrytering är framtagen för att förenkla för både anställda och medlemmar att rekrytera nya medlemmar. Guiden innehåller konkreta tips på värningsaktiviteter och argument varför en ska bli medlem. Guiden har skickats ut i nyhetsbrev, informerats om vid webinarier och ligger på medlemssidorna. (Se länk: [Värva & Välkomna – Nu lanserar vi vår medlemsrekryteringsguide! - Rädda Barnen \(raddabarnen.se\)](https://www.raddabarnen.se))

- att strax över 700 nya medlemmar hade rekryterats under året, fram till och med april månad, jämfört med knappt 800 för hela 2021. Det motsvarar ett genomsnittligt månadsinflöde om med 260% jämfört med 2021. De nya medlemmarna har också en lägre medelålder (47 år), jämfört med befintliga medlemmar (63 år)

- även rekrytering av givare pågår aktivt, inte minst i relation till den breda gruppen givare, dvs alla som på något sätt skänkt en gåva ska vilja ta steget att bli regelbundna månadsgivare, liksom att de som är månadsgivare ska stanna som givare längre och gärna höja sin månadsgåva. Arbetet sker på flera olika sätt och testas via telemarketing, SMS, mejl och direktreklam, med anpassning för olika målgrupper. En viktig målsättning är att minska behovet av direkt fysisk rekrytering av månadsgivare "på stan", vilket är en väldigt dyr rekryteringsform.

Riksstyrelsen vill

- att fler människor i Sverige ska engagera sig för Rädda Barnen: genom att bli medlemmar, bli aktiva i verksamhet och genom att bli månadsgivare eller på andra sätt stödja Rädda Barnen ekonomiskt.

Riksstyrelsen yrkar att motionen anses besvarad.

Motion 13: Välkomstpaket till nya styrelsemedlemmar

*Motionär: Styrelsen för Rädda Barnens distrikt i Västmanland
(genom Gigi Lönn sekreterare)*

Som ny styrelsemedlem i Rädda Barnen är det mycket du behöver sätta dig i in och det skulle vara trevligt om det fanns ett välkomstpaket med viktig information och gärna en liten profilprodukt.

Tanken är att detta paket ska kunna beställas från RB shopen för att kunna överlämnas till nya styrelsemedlemmar i lokalföreningar och distrikt i samband med att de väljs.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

Att riksstyrelsen ger kansliet i uppdrag att ta fram ett lämpligt välkomstpaket.

Riksstyrelsens svar

Riksstyrelsen delar motionärernas åsikt

- att det ska finnas någon form av välkomstpaket att beställa till nya styrelseledamöter.

Riksstyrelsen vill

- att paketet ska kunna vara en härlig och informativ start på tiden som förtroendevald.
- att paketet ska arbetas fram av kansliet tillsammans med medlemsrörelsen
- att riksmötet inte fattar beslut om exakt innehåll eller utformning på paketet, men välkomnar den som har idéer eller som vill göra medskick hör av sig till kansliet.

Riksstyrelsen yrkar bifall på motionen.

Motioner om medlemstidning

Se samlat svar för motion 6, 9 och 22 nedan.

Motion 6: Medlemstidning

Motionärer:

Stockholms lokalförening

Rädda Barnens lokalförening i Västerort står bakom

Rädda Barnens Stockholms distrikt står bakom

Rädda Barnens Stockholms södra distrikt står bakom

Rädda Barnens lokalförening och Distrikt i Halland står bakom Rädda Barnens Ungdomsförening står bakom

Genomgång av motioner, bifall och propositioner under åren 2018-2020 och 2020-2022 visar att Rädda Barnen framhållit vikten av ett ökat medlemsantal och kommunikation som en strategi för information för att attrahera medlemmar som ambassadörer för och engagemang i vårt lokala arbete och för att ge kraft bakom vårt påverkansarbete.

Kansliet spelar en central roll i att utveckla strategier och skapa verktyg för medlemsvärvning på ett brett plan och kan till en viss del bidra till själva värvningen. Den mest effektiva värvningen tror vi ändå sker på lokalplanet när vi gör oss synliga i den lokala kontexten nära den verksamhet som sker för och med barn i direktstöd och påverkansarbete. Men medlemmar måste kontinuerligt vårdas, engageras genom information och möjlighet till kommunikation. Vår erfarenhet är att genom vård och engagemang är steget litet till ett aktivt medlemskap och frivilligarbete. Utmaningen idag är att lokalföreningarna saknar

en effektiv kommunikationsplattform. En sammanhållen kommunikation med medlemmar genom att återta Rädda Barnens medlemstidning i produktion är en lösning.

En tidning som når ut brett till medlemmar och givare digitalt och fysiskt, även till dem som inte är aktiva på sociala medier och de som inte läser nyhetsutskick. En medlemstidning ger en påtaglig känsla av att "få någonting tillbaka", den blir vårdande genom sin fysiska närvaro och en tydlig påminnelse om organisationen och det egna engagemanget, och kan på det viset bidra till att bygga långsiktig lojalitet. En tidning har även potential att nå ut och öka intresset för organisationen och dess verksamhet bland nya målgrupper.

En medlemstidning ger helt andra möjligheter än informationsblad och medlemsbrev att på ett djupare vis behandla de olika teman och utmaningar som Rädda Barnen arbetar i. En medlemstidning ger återkoppling, bakgrund och kunskap kring organisationens arbete, den kan också bygga opinion och skapa lojalitet gentemot organisationen.

Många organisationer väljer i dag trots det växande digitala landskapet att fortsatt satsa på en fysisk medlemstidning, som en viktig del av sin profil och som en av sina viktigaste kommunikationsplattformar, däribland finns till exempel fackförbund som Juristförbundet (tidningen Jusek), lärarförbundet (Läraren), Vårdförbundet (Vårdfokus) och fackförbundet Unionen (Kollega) och ideella organisationer så som Röda Korset (Röda Korset Magasin), SoS Barnbyar (SOS Barn), Läkare utan gränser (Direkt). Rädda Barnens tidning Barn hade en lång historia. Nästan 50 år innan den lades ner 2016, av besparings skull. Återkommande läsarundersökningar hade visat att tidningen varit uppskattad och att den bidrog till att föra upp barnrättsfrågor på agendan och vann många priser för sin höga kvalitet till både innehåll och form.

Motivet till nedläggningen 2016 var besparingskrav/kostnader, cirka 2 miljoner kronor per år för produktion av 4 nummer per år (inkluderat redaktionell produktion, tryck och porto), samt kostnaden för en heltidsanställd, detta för en upplaga om 100 000 exemplar

En återupptagen medlemstidning skulle stärka kunskapen om statusen på de större penseldragen kring barnets rättigheter nationellt, aktuella utmanande frågeställningar och opinion kring Rädda Barnens centrala påverkansfrågor, liksom insikt och förståelse kring det rättighetsarbete som idag görs lokalt för barn i Sverige. Rädda Barnens direktstödande verksamhet lokalt har successivt ökat under de senaste åren. Det är viktigt att kommunicera ut det till befintliga och blivande medlemmar.

Den skulle också bidra till förståelse för Rädda Barnens plats i Save the Children och därmed bidra till att som medlem med stolthet vara en del av ett internationellt engagemang. En medlemstidning skulle hålla ihop rörelsen och samtidigt kunna stärka delaktighet och demokratiaspekter i kommunikation med medlemmarna.

Kostnadsaspekten är viktig – men den bör ställas i relation till tidningens potential att kommunicera med medlemmar och givare. Den bör också ställas mot kostnaderna för andra kommunikationsmedel såsom poddar, informationsbrev och reklamkampanjer – och deras respektive räckvidd och funktion.

En tidning har en oslagbar potential att levandegöra organisationens arbete och dessutom nå ut brett och både skapa och bidra till att bibehålla lojalitet och engagemang.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

Att uppdra åt styrelsen att återuppta produktionen av en Rädda Barnen medlemstidning

Att uppdra åt styrelsen att tillsätta en arbetsgrupp som inkluderar representanter från medlemsrörelsen för att göra en analys hur en digital och fysisk medlemstidning skulle utformas för att kostnadseffektivt nå ut till en bred publik, Rädda Barnens medlemmar och givare kring aktuella barnrättsfrågor i Save the Children rörelsen, Rädda Barnens påverkansarbete och den lokala verksamheten i Sverige.

Att analysen presenteras för diskussion och vidare hantering på verksamhetskonferensen 2023

Se samlat svar för motion 6, 9 och 22 nedan.

Motion 9: Ta tillbaka medlemstidningen "Barn"

Motionär: Hallands distriktsstyrelse genom Per Sjövall, ordf.

2018 lämnade lokalföreningen i Falkenberg in en motion "Ta tillbaka tidningen Barn". I stort sett alla frivilligorganisationer ger ut en tidning till sina medlemmar; Röda korset, Amnesty, Läkare utan gränser, Naturskyddsföreningens Sveriges Natur är några exempel. Tidningen är en länk mellan medlemmarna och Rädda Barnens Riksförbund. Det är ett sätt att sprida information om Rädda Barnens verksamhet lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

Det är viktigt att våra cirka 70 000 medlemmar känner sig delaktiga i vårt folkrörelsearbete inte minst ur demokratisynpunkt och mot bakgrund av vår organisationsutredning. Drygt en miljon människor i Sverige saknar internetuppkoppling, för dem är en medlemstidning den enda informationskanalen. I kontakten med medlemmar, i synnerhet äldre, som ofta diskrimineras i samhället, framgår att de saknar tidningen Barn som slutade distribueras hösten 2015. Vid den livliga diskussionen som uppstod kring vår motion förekom olika uppgifter om den totala kostnaden för tidningen. En siffra som nämnde var 2 miljoner kr. och senare i diskussionen 3,5 miljoner.

Vi är övertygade att det med god vilja går att ta fram en medlemstidning, mindre påkostad, miljövänligt papper och därmed billigare. En medlemstidning där medlemmarna kan komma till tals.

Riksmötet beslöt senast att man istället skulle göra en digital satsning med motsvarande innehåll och mål. Den satsningen lyser med sin frånvaro.

Motionären yrkar**ATT-SATSER:**

Ta tillbaka medlemstidningen "Barn"

Se samlat svar för motion 6, 9 och 22 nedan.

Motion 22: Angående att åter utge en papperstidning.

Distriktsstyrelsen Skaraborg- Södra Älvsborg den 1 april 2022/ Cecilia Norberg, Ordförande.

Rädda barnens tidning lades ner för några år sedan. Bra information om Rädda Barnens verksamhet, både inom Sverige och internationellt finns på hemsidan. Rädda Barnen finns på sociala medier och syns i olika medier. RB har i jämförelse med exempelvis Unicef och Bris syns i olika medieinslag betydligt fler gånger under senaste året.

Det finns dock anledning att diskutera ett komplement till synlighetsflödet enligt ovan i form av en papperstidning.

I olika forum (främst webinarier och Teamsmöten de två senaste åren) kommer minnet av den nedlagda Barnens tidning upp. Det dyker upp i diskussioner om hur Rädda Barnen ska synas mer, hur vi ska bli mer attraktiva för att locka fler till Rädda Barnen, hur vi ska påminna om att vi finns och vad vi gör, lokalt och nationellt samt medialt.

Vi hör att medlemmar som varit med ett tag saknar tidningen. Många av våra medlemmar i RB söker inte upp Rädda Barnens hemsida och sociala medier på eget initiativ. Det kan bero på att många är äldre, men också på att de yngre har andra prioriteringar, inte minst på grund av den enorma konkurrens som finns i och på olika sociala plattformar.

En papperstidning skulle kunna utges två till fyra gånger per år. Den skulle nå medlemmar och hushåll, månadsgivare, sponsorer, skolan med flera mottagare. Den skulle kunna delas ut på vårdcentraler, barnavårdscentraler och tandläkarmottagningar där det finns ett flöde av folk hela tiden. Tidningen skulle kunna fokusera på att spegla det mångfacetterade arbete som pågår i Sverige, både lokalt och nationellt, utan att för den skull tappa bort det internationella perspektivet.

Syftet skulle vara att :

- Synliggöra verksamheten för medlemmar och lokalsamhälle samt underlätta kontakt på olika sätt.
- Underlätta nyrekrytering av medlemmar.
- Stärka sammanhållningen inom organisationen, mot Ett Rädda Barnen.
- Inspireras av andra och få kraft till lokala insatser.
- Genom insyn och större kunskap stärka allmänhetens förtroende och respekt för RB.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

Att Riksmötet diskuterar och behandlar frågan.

Att Riksmötet beslutar om någon form av tidning enligt ovan.

Riksstyrelsens svar till motionerna 6,9 och 22

Tre motioner föreslår alla att Rädda Barnen återupptar utgivningen av någon form av fysisk tidning för medlemmar men också för externa målgrupper. Riksstyrelsen ger nedan ett samlat svar till alla tre motionerna.

Riksstyrelsen delar motionärernas åsikt:

- Att det är viktigt att Rädda Barnen kommunicerar effektivt och snabbt med såväl medlemmar som andra intressenter, för kunskap om barnrättsfrågor och ett starkt påverkansarbete, för att väcka engagemang och rekrytera aktiva medlemmar och regelbundna, trofasta givare för Rädda Barnens verksamhet.
- Att tidningen "Barn" hade ett innehåll som höll hög kvalitet, som gav både kunskap i barnrättsfrågor, inspiration från olika verksamheter och platser, såväl i Sverige som internationellt och en känsla av sammanhållning. Och att Rädda Barnens kommunikation, såväl extern som intern behöver fortsatt möta dessa behov.
- Att en positiv funktion med tidningen, utöver dess läsinnehåll, var som en handfast produkt från Rädda Barnen, som t.ex. användes lokalt vid rekrytering och kunde lämnas över till möjliga nya medlemmar. Och att Något som fyller en sådan funktion behövs fortsatt.

Riksstyrelsen delar inte motionärernas åsikt:

- Att Rädda Barnen ska ge ut och distribuera en tryckt, fysisk papperstidning. Ett antal faktorer, som sammanfattas kort i punkterna nedan, låg bakom beslutet att lägga ner tidningen 2015. Dessa har förstärkts ytterligare under perioden sedan 2015. I nästföljande avsnitt beskrivs hur kommunikationen har ställts om till andra former och kanaler, vilket är ett arbete som fortsätter utvecklas.
- Som kanal är en papperstidning inte en lösning som tillräckligt effektivt möter de kommunikationsbehov som motionärerna lyfter och riksstyrelsen instämmer med. En gemensam arbetsgrupp som ska fokusera på förbättrad internkommunikation skulle därför ha ett bredare uppdrag än att begränsat fokusera på en tidning.
- Människor ställer idag större krav på kommunikationens snabbhet, relevans och anpassning efter egna behoven och kommunikationslandskapet är mer rörligt och digitalt. Då är en papperstidning, med produktions- och distributionstid ett långsamt och trubbigt instrument. Människors konsumtion av pappersmedia hade fram till 2015 (sista utgivningsåret för tidningen Barn) minskat och den trenden har fortsatt fram till idag.
- Produktionen av en papperstidning är kostsam (produktion av material, layout, papper, tryck och porto). Kostnaden för tidningen "Barn" låg runt 3,5 miljoner per år.
- Produktion och distribution av en papperstidning är också svår att motivera utifrån ett miljö- och hållbarhetsperspektiv.
- Åren innan tidningen slutade ges ut hörde tusentals medlemmar och givare av sig och bad att inte få tidningen, av såväl kostnadsskäl för Rädda Barnen, som av miljömässiga hållbarhetsskäl.

Riksstyrelsen vill uppmärksamma riksmötet på:

- När tidningen Barn avslutades användes Rädda Barnens digitala kanaler till största delen för insamlingsrelaterad kommunikation. I enlighet med riksmötesbeslut 2020 om att antalet medlemmar ska

växa och som en del av Rädda Barnens nya strategi för 2022-24 förmedlas nu kunskap, fakta och berättelser i våra digitala kanaler, för att öka förtroendet för och viljan att engagera sig i Rädda Barnen, som såväl medlem som givare. Innehållet i våra digitala kanaler motsvarar idag mer av bredden av det som kommunicerades i tidningen

- För att driva och hålla ihop kommunikationen inrättades under 2021 en redaktion på kansliet. Redaktionen arbetar dagligen med att lyfta relevanta berättelser i kanaler så som Facebook, Instagram, LinkedIn, Twitter. Kanalerna samspelar också med fördjupande innehåll på Rädda Barnens välbesökta hemsida.
- Hemsidans öppna medlemsinformation har uppdaterats och en ny volontärportal har startat för att enklare förmedla vilka behov som finns och hur en gör sig startklar för aktivt engagemang. På medlemssidorna finns ytterligare nyheter för alla medlemmar som har skaffat inloggning.
- Sedan 2020 delas också ett specifikt digitalt nyhetsbrev för aktiva medlemmar. Det skickas varannan vecka, (förutom sommaruppehåll). Nyhetsbrevet samlar ihop korta reportage om det viktigaste som hänt och vad som är på gång. Dessutom görs extrautskick vid behov.
- Coronapandemin har bidragit till en större digital vana och utveckling av olika typer av digitala seminarier som en form att dela kunskap och mötas.

Riksstyrelsen vill:

- Under 2021 genomfördes en omfattande förstudie om Rädda Barnens intern- och medlemskommunikation. - En slutsats från förstudien och förflyttning i strategin är att öka relevansen i kommunikationen genom att gå från masskommunikation till mer målgruppsanpassad kommunikation. Detta talar för att en papperstidning till alla inte är bästa vägen. Riksstyrelsen tror mer på andra kommunikationsinsatser och kanaler.
- Utifrån ovanstående vill styrelsen fortsätta arbetet att utveckla och målgruppsanpassa Rädda Barnens kommunikation ytterligare, både externt och internt. I det arbetet vill styrelsen också hitta praktiska och konkreta former för att kunna föra en nära dialog med medlemsrörelse och kansli, med särskilt fokus på behov och utvecklingsmöjligheter i arbetet med att förbättra internkommunikationen inom Rädda Barnen.

Riksstyrelsen yrkar:

Bifall till:

- att ge riksstyrelsen uppdrag att tillsätta en referensgrupp med representanter från medlemsrörelsen, med fokus på behov och utvecklingsmöjligheter i arbetet med att förbättra internkommunikationen inom Rädda Barnen.

Avslag för:

- motionerna "6. Medlemstidning", "9. Ta tillbaka medlemstidningen Barn" samt "22. Angående att åter utge en papperstidning"

Motioner om administration

Båda motionerna som berör Office 365 är viktiga och på många sätt självklara i dagens allt mer digitala arbetsätt. Med Rädda Barnens storlek och samlade kompetens är det rimligt att hitta gemensamma lösningar så för att lokalföreningar och distrikt inte på egen hand ska behöva skapa och upprätthålla digital infrastruktur. Microsoft 365 med egna föreningsytur som plattform för lokala och regionala styrelser kan vara ett bra sätt att öka aktivitet, säkra informationsutbyte och hålla nödvändig informationen inom rätt åtkomst.

Riksstyrelsen vill uppmärksamma riksmötet på

- att det är så väl tekniskt som juridiskt möjligt att genomföra det motionerna föreslår. Lokalföreningar och distrikt behöver dock ansvara för informationssäkerheten och aktiviteten i sina respektive föreningsytur.

- Ansvar för informationssäkerhet innefattar bland annat att se till att:

- information alltid finns på rätt ställe när den behövs. (tillgänglighet)
- informationen är korrekt och inte ändrad eller förstörd (riktighet).
- endast behöriga personer får ta del av informationen (konfidentialitet)

- Ansvar för aktiviteten i föreningsytan inkluderar bland annat att:

- varje förening och distrikt själva ansvarar för att meddela kansliet vilka personer som ska få tillgång respektive inte längre ha tillgång.
- alla i lokalföreningen eller distriktet som fått ett konto regelbundet loggar in och använder det. Detta eftersom licensvillkoren för hela plattformen, inklusive kansliets, bygger på att vi måste ha en viss procentsats av alla konton som aktiva. För stor andel inaktiva konton riskerar den fria licensmodellen för hela Rädda Barnen.

- Att säkerställa aktivitet är särskilt viktigt. Under 2021 genomfördes en hård förhandling med Microsoft om Rädda Barnens licenser. Då ett stort antal förtroendevalda inte hade loggat in tillräckligt ofta hade Rädda Barnen inte efterlevt de licensvillkor som kommer med förmånliga licenserna för vår typ av verksamhet. Rädda Barnen fick då stänga ner ca 700 konton som inte hade använts tillräckligt ofta eller inte alls. Vi kommer behöva hjälpas åt för att inte hamna i en liknande situation igen. Fler konton är väldigt positivt så länge som de används, Microsoft 365 en väldigt effektiv samarbetsplattform som är etablerad över hela världen och ger en bra grund för oss att arbeta säkert i även den digitala miljön.

Motion 10: Ge medlemsrörelsen bättre möjlighet att stötta varandra med administration.

Motionär: Styrelsen för Rädda Barnens distrikt i Västmanland (genom Gigi Lönn sekreterare)

Under organisationsutredning har behovet av administrativt stöd till lokalföreningar framförts från många håll. Kansliet har inte möjlighet att erbjuda administrativt stöd till medlemsrörelsen och det är troligtvis för dyrt att köpa på marknaden för de mindre lokalföreningarna.

Ett sätt att ge stöd är att lokalföreningarna hjälper varandra eller att distriktets kassör eller sekreterare hjälper till /stöttar.

För underlätta och kunna hjälpa varandra föreslår vi att en lokalförening skall kunna godkänna att en person från en annan lokalförening/distrikt än den egna får en delegerad möjlighet att läsa eller läsa och uppdatera på den egna lokalförenings Föreningsyta i Office 365 . Detta för att kunna stötta eller hjälpa till med administrationen.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

Att ge kansliet i uppgift att ta fram en process för att ge person från en annan lokalförening/distrikt tillgång till den egna Föreningsytan i Office 365 för att kunna hjälpa till med administrationen i eget namn.

Riksstyrelsens svar

Riksstyrelsen delar motionärernas åsikt:

- att samarbete mellan lokalföreningar och/eller distrikt är ett bra sätt att tillvarata engagemang och kunskap samt sprida goda arbetssätt.

Riksstyrelsen yrkar bifall på motionen

Motion 12: Ge alla styrelsemedlemmar tillgång till samma information samtidigt

Motionär: Styrelsen för Rädda Barnens distrikt i Västmanland (genom Gigi Lönn sekreterare)

Idag har varje lokalförening och distrikt fyra så kallade funktionskonton i Office 365 : ett konto för ordförande, vice ordförande, sekreterare och kassör. Dessutom har varje lokalförening ett generellt inloggningskonto.

Då hela styrelsen har ett kollektivt och lika stort ansvar för förenings förvaltning och verksamhet är det rimligt att alla styrelsemedlemmar får möjlighet att få ett Office 365 konto, även de ledamöter som inte har en av funktionerna ovan. Dessa kan benämnas ledamot 1 , ledamot 2 osv för att kunna ärvas till efterträdaren på samma sätt som dagens funktionskonton.

Det är viktigt att hela styrelsen får samma tillgång till viktig information samtidigt.

Motionären yrkar

ATT-SATSER:

Att alla styrelsemedlemmar i Lokalföreningar och Distrikt ska ges möjlighet att få ett eget Office 365 konto i Rädda Barnen.

Riksstyrelsens svar**Riksstyrelsen delar motionärernas åsikt**

- Att lokalt och regionalt förtroendevalda ska kunna använda Office 365 inom Rädda Barnen för sitt arbete.

Riksstyrelsen yrkar bifall på motionen